

ŽÍT, NE JENOM EXISTOVAT S ALZHEIMEROVOU CHOROBOU

Joyce Simard MSW
Prof MUDr Ladislav Volicer CSc

**Změnou, kterou
hledáme ve světě, se
musíme stát my sami.**

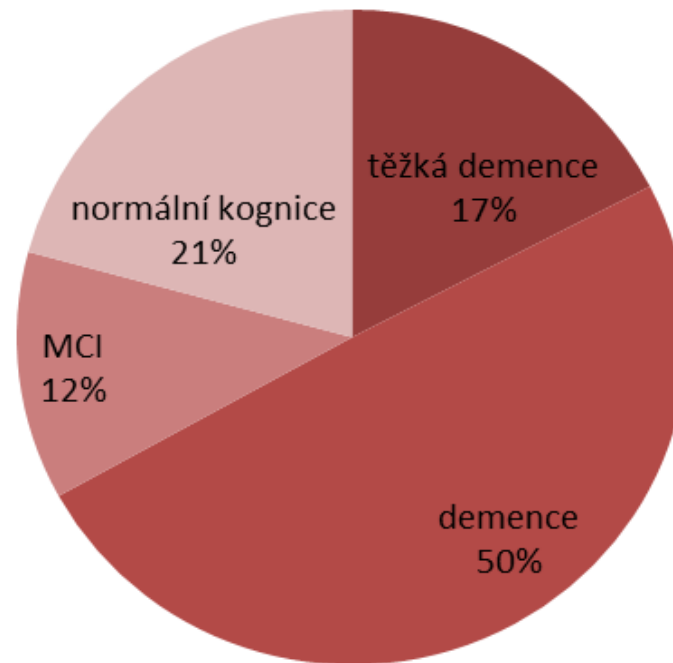
Mahátma Gándhí

ALZHEIMEROVA NEMOC

- **143 tisíc Čechů má Alzheimerovu nemoc, 2/3 z toho jsou ženy**
- **Alzheimerova nemoc je jediná z 10 hlavních příčin smrti, které nelze předejít, vyléčit ji nebo zastavit postup**
- **V US je diagnostikována demence každých 66 vteřin**
- **Procento úmrtí způsobených Alzheimerovou chorobou se zvyšuje, u ostatních nemocí zůstává stejné nebo se snižuje**

Domovy pro seniory

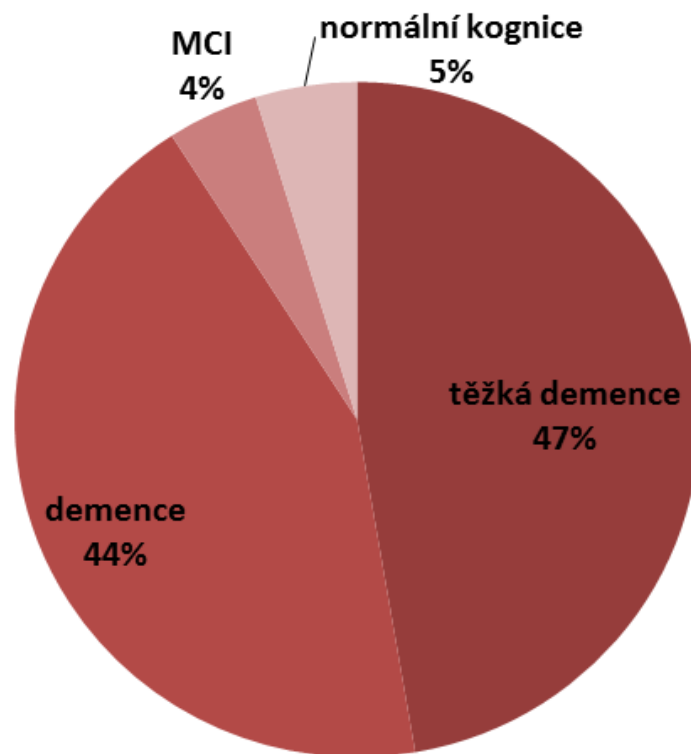
prevalence kognitivních poruch, N = 351 79%

Domovy se zvláštním režimem

prevalence kognitivních poruch 95%

(N=626)

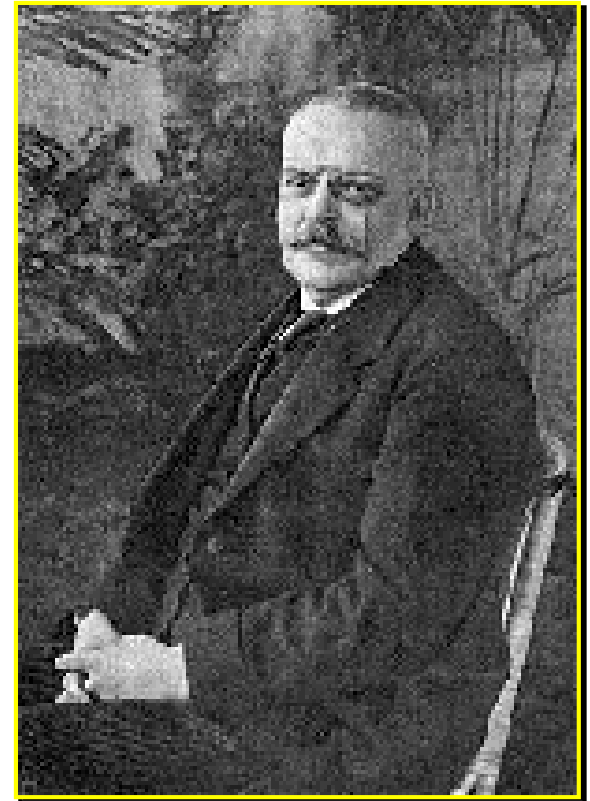

ALZHEIMEROVA NEMOC

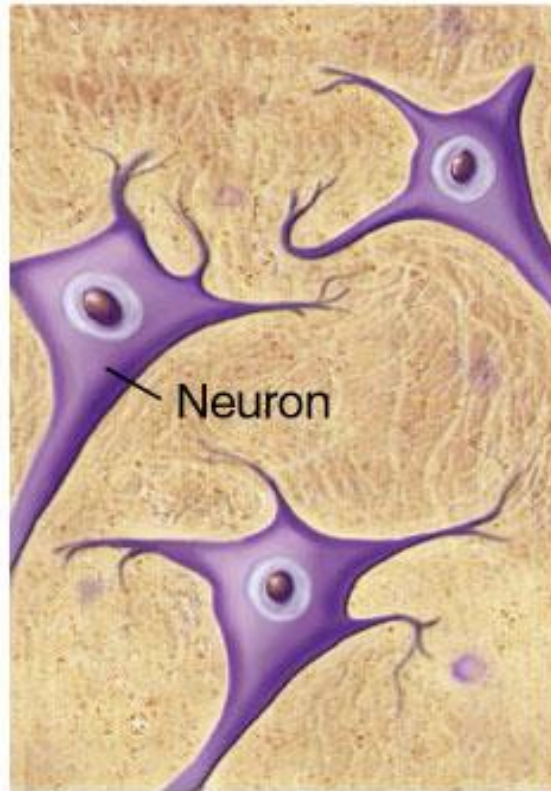
- **BÝT NAŽIVU**
 - výživa
 - přebalení
 - osobní hygiena
 - izolace na lůžku
 - podřimování v koutě
 - sezení před televizorem

ALZHEIMEROVA NEMOC

- **Nejdříve popsána Aloisem Alzheimerem, německým neuropatologem v 1907**
- **Pozoroval u 51 let staré ženy s poruchou paměti, disorientací a halucinacemi**
- **Vyšetření mozku ukázalo charakteristické senilní plaky a neurofibrilární košíčky v mozkové kůře**

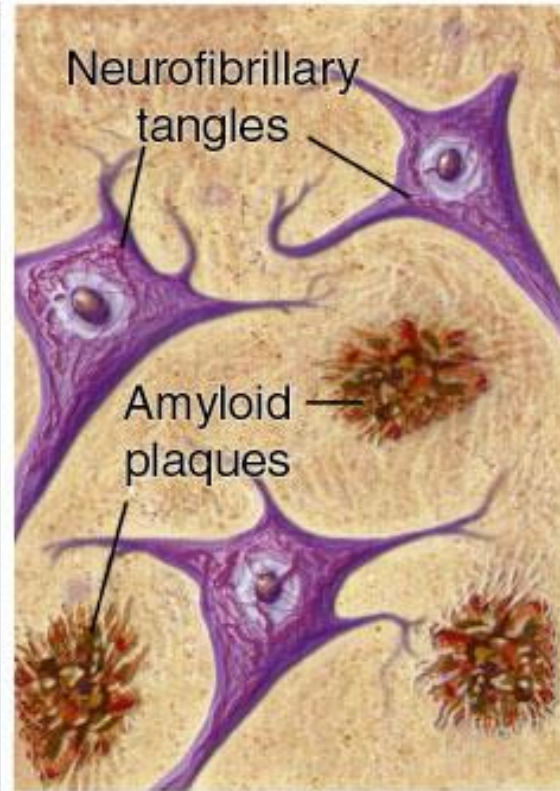

Normal

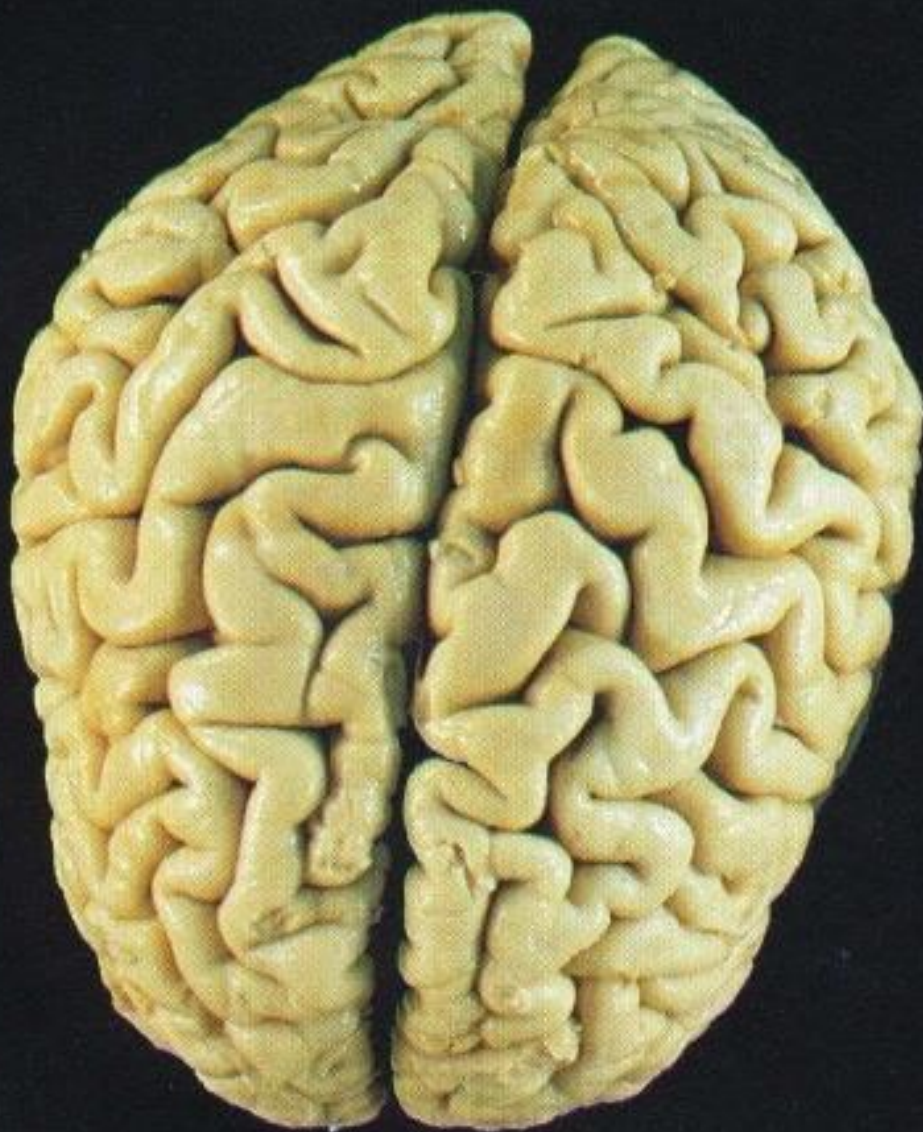
Neuron

Alzheimer's

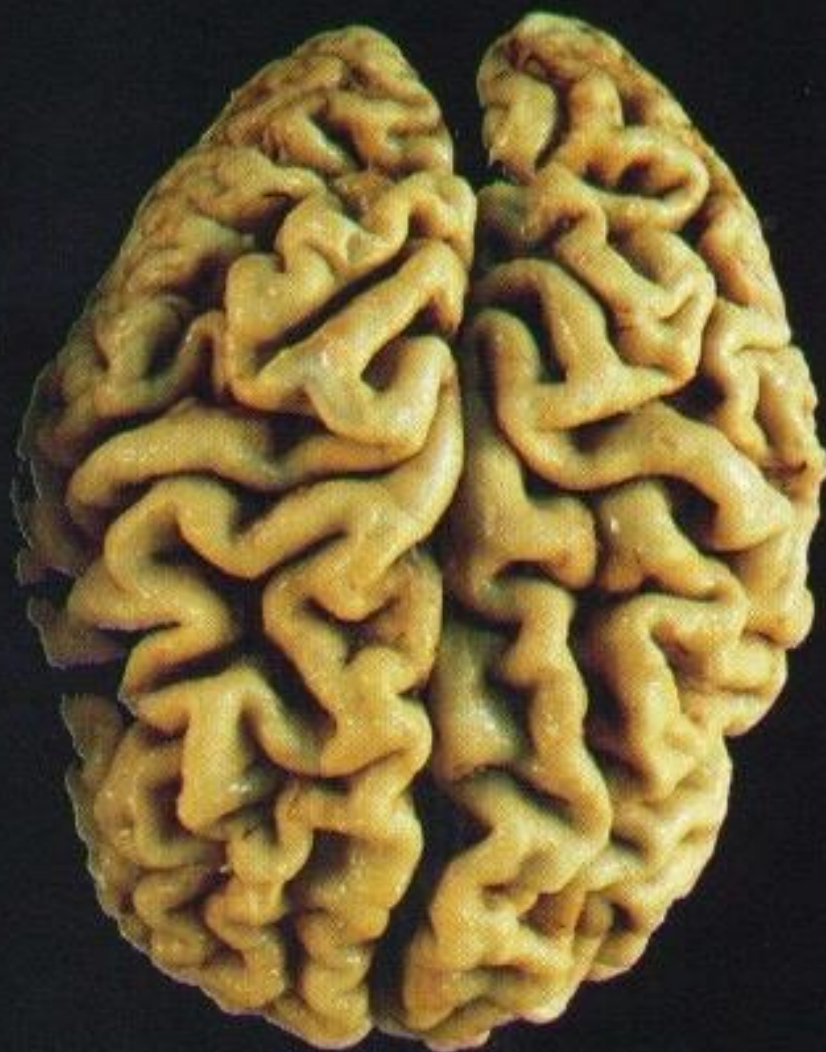

Neurofibrillary
tangles

Amyloid
plaques

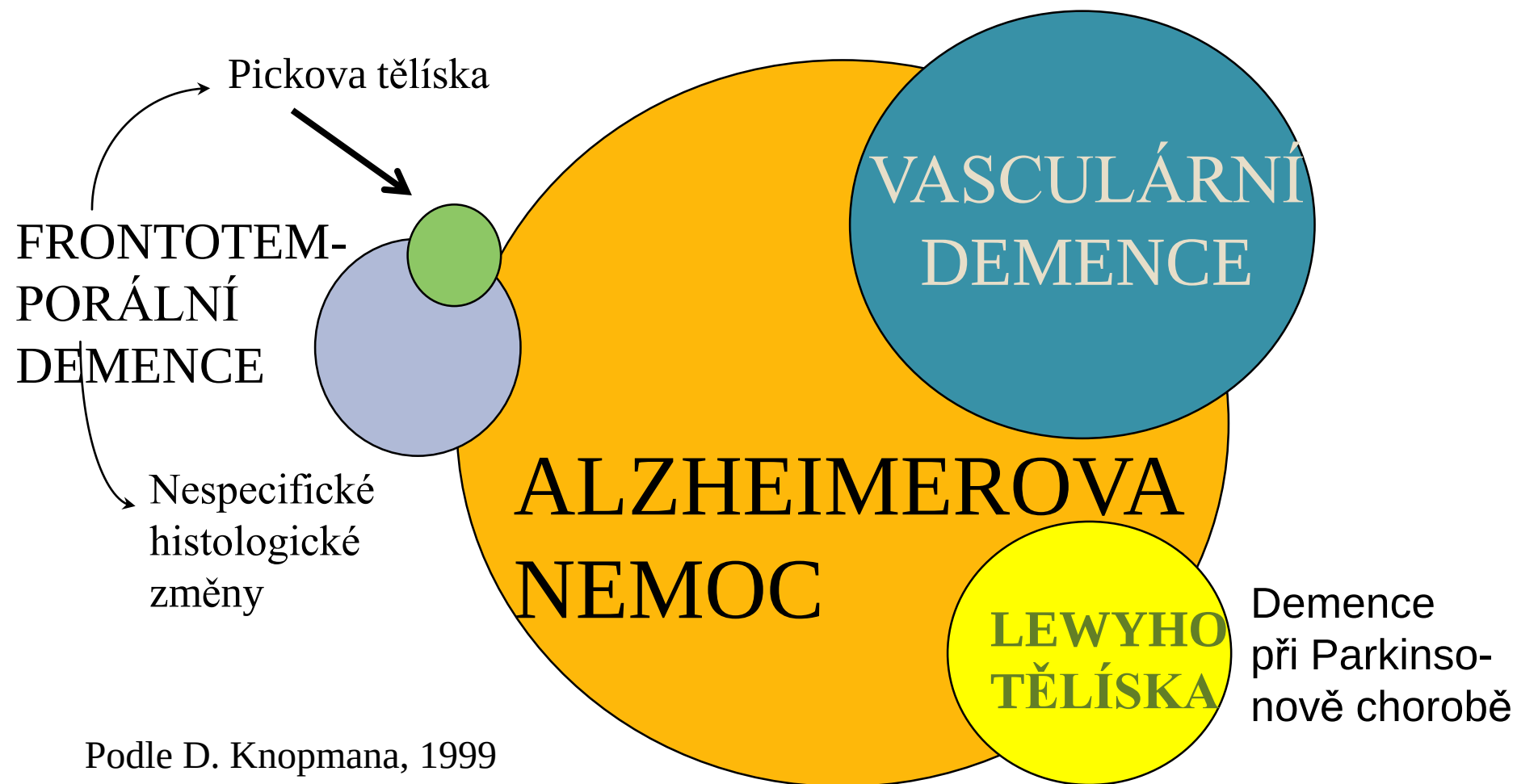

Normal Brain

Alzheimers Brain

DEGENERATIVNÍ DEMENCE

Podle D. Knopmana, 1999

DEMENCE S LEWYHO TĚLÍSKY

- **Kolísání kognitivních funkcí a pozornosti**
- **Zrakové nebo sluchové halucinace s paranoidními bludy**
- **Extrapyramidové příznaky (přecitlivělost na neuroleptika)**
- **Opakované pády bez jiných příčin**

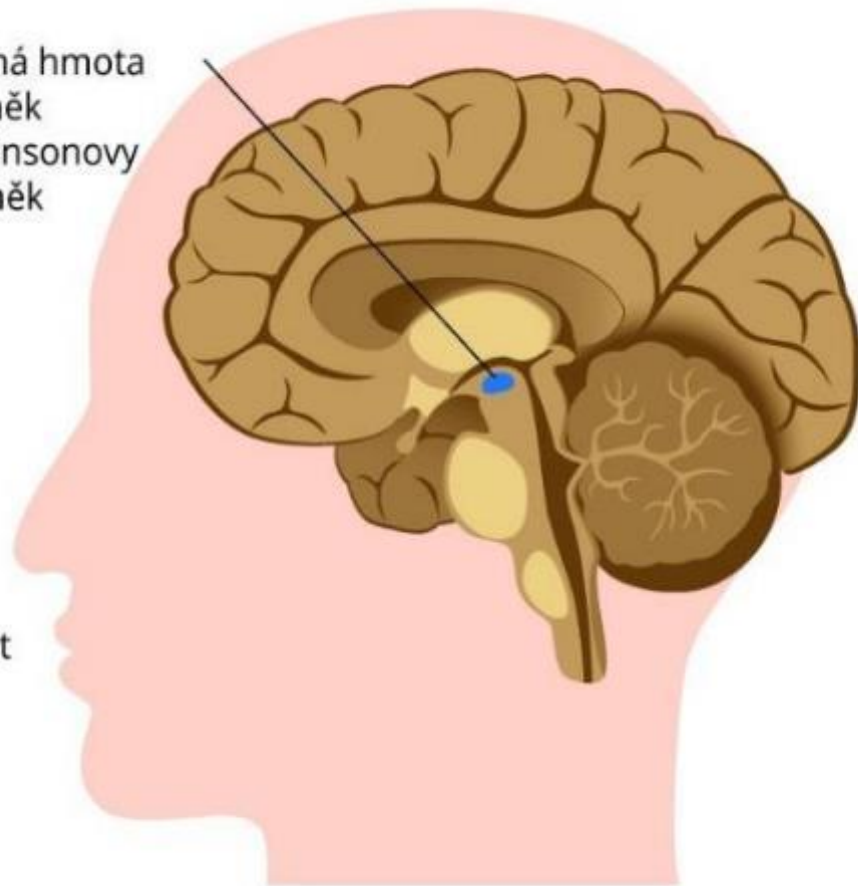
LEWYHO TĚLÍSKA

- **Následek mutace α -synucleinového genu**
- **α -synuclein inhibuje apoptosu**
- **Jsou v astrocytech u amyotrofické laterální sklerózy**
- **Jsou v oligodendroglialních buňkách u mnohočetné systémové atrofie**
- **Jsou v části mozku u lidí postižených Parkinsonovou nemocí**

Parkinsonova nemoc

Substantia nigra
(součást bazálních ganglií) – černá hmota
Přítomnost nervových buněk
produkujících dopamin – u Parkinsonovy
nemoci úbytek těchto buněk

Nedostatek dopaminu
parkinsonický třes - rigidita – tuhost
deprese
pomalé nekoordinované
pohyby aj.

PARKINSONOVA NEMOC

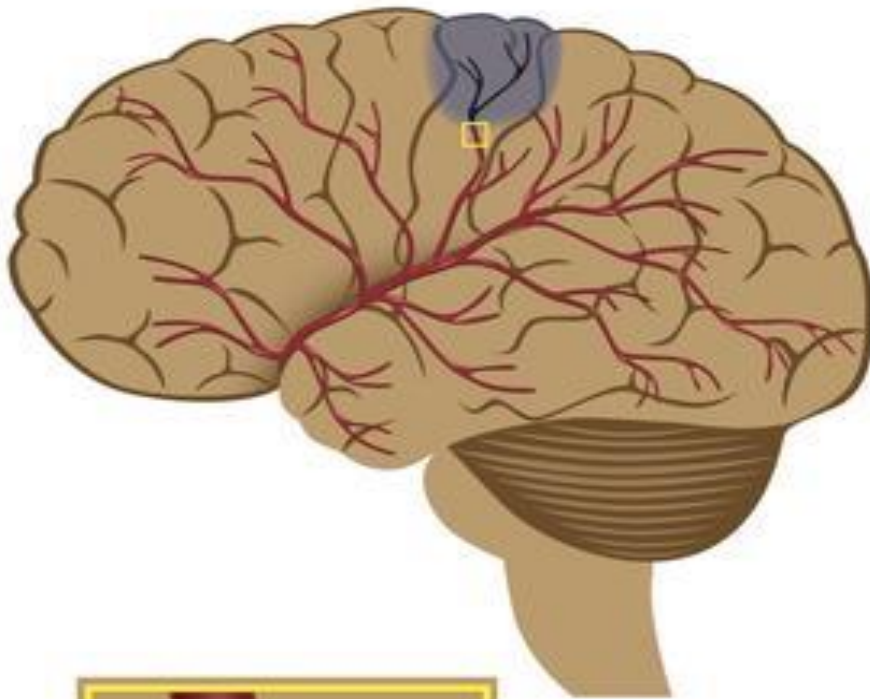
- **Základní léky – nahrazují chybějící dopamine: levodopa, agonisté dopaminu**
- **Přídatné léky – mění metabolismus levodopy a dopaminu, nebo působí na jiné systémy nervových přenašečů – entakapon, tolkapon, amantadine, anticholinergika**
- **Pomocné léky – ovlivňují vedlejší příznaky a komplikace**
- **Hluboká mozková stimulace**

VASKULÁRNÍ DEMENCE

- **Porucha kognitivní funkce způsobená několika druhy vaskulární choroby**
- **Často kombinována s Alzheimerovou chorobou**
- **5 typů**
 - **Mnohotné malé infarkty**
 - **Dementia způsobená jedním strategickým infarktem**
 - **Nemoc malých cév (Binswangerova choroba)**
 - **Hypoperfusní stavy**
 - **Hemoragické léze**

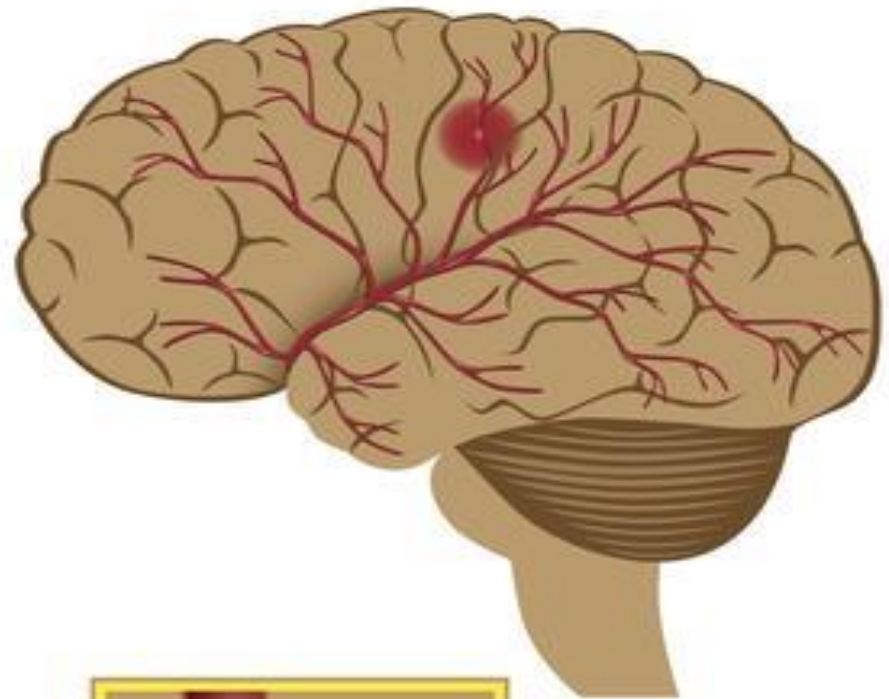
Brain Stroke

Ischemic Stroke

Blockage of blood vessels; lack of blood flow to affected area

Hemorrhagic Stroke

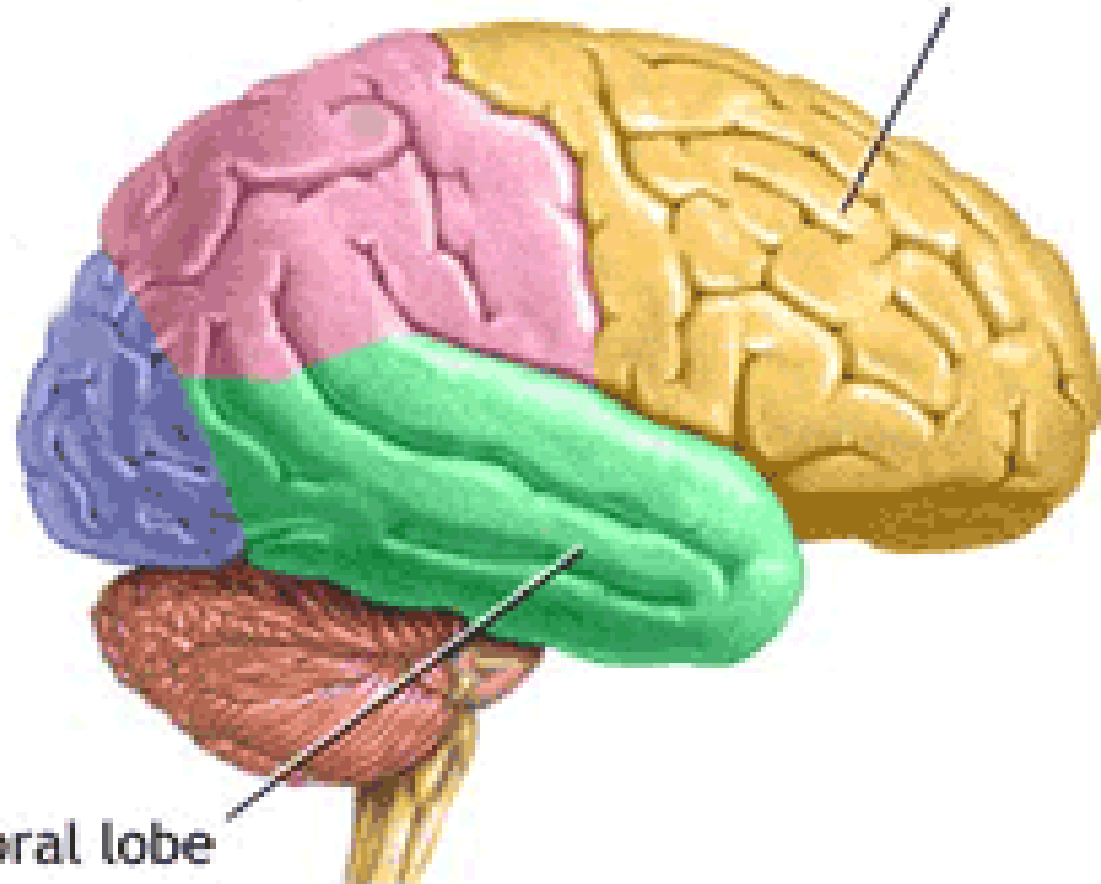

Rupture of blood vessels; leakage of blood

FRONTOTEMPORÁLNÍ DEMENCE

- **Změny osobnosti**
 - porucha sociálních vztahů
 - porucha afektivity (odbrzděnost)
 - apatie, afázie
- **Atrofie frontálního laloku na CT nebo MR**
- **Mutace genu na chromosomu 17 (tau)**

Frontal lobe
Primary area affected

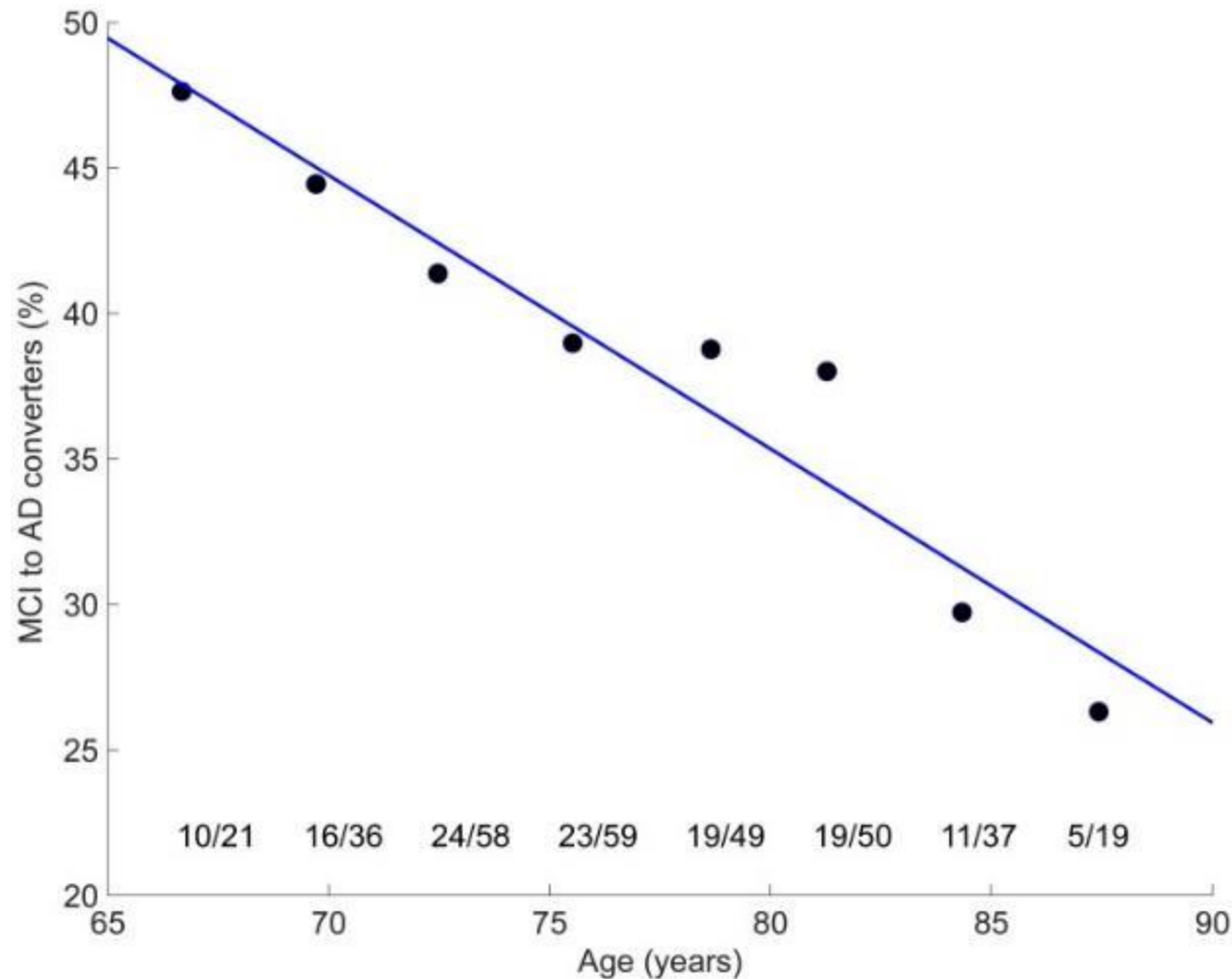

Temporal lobe
Secondary area affected

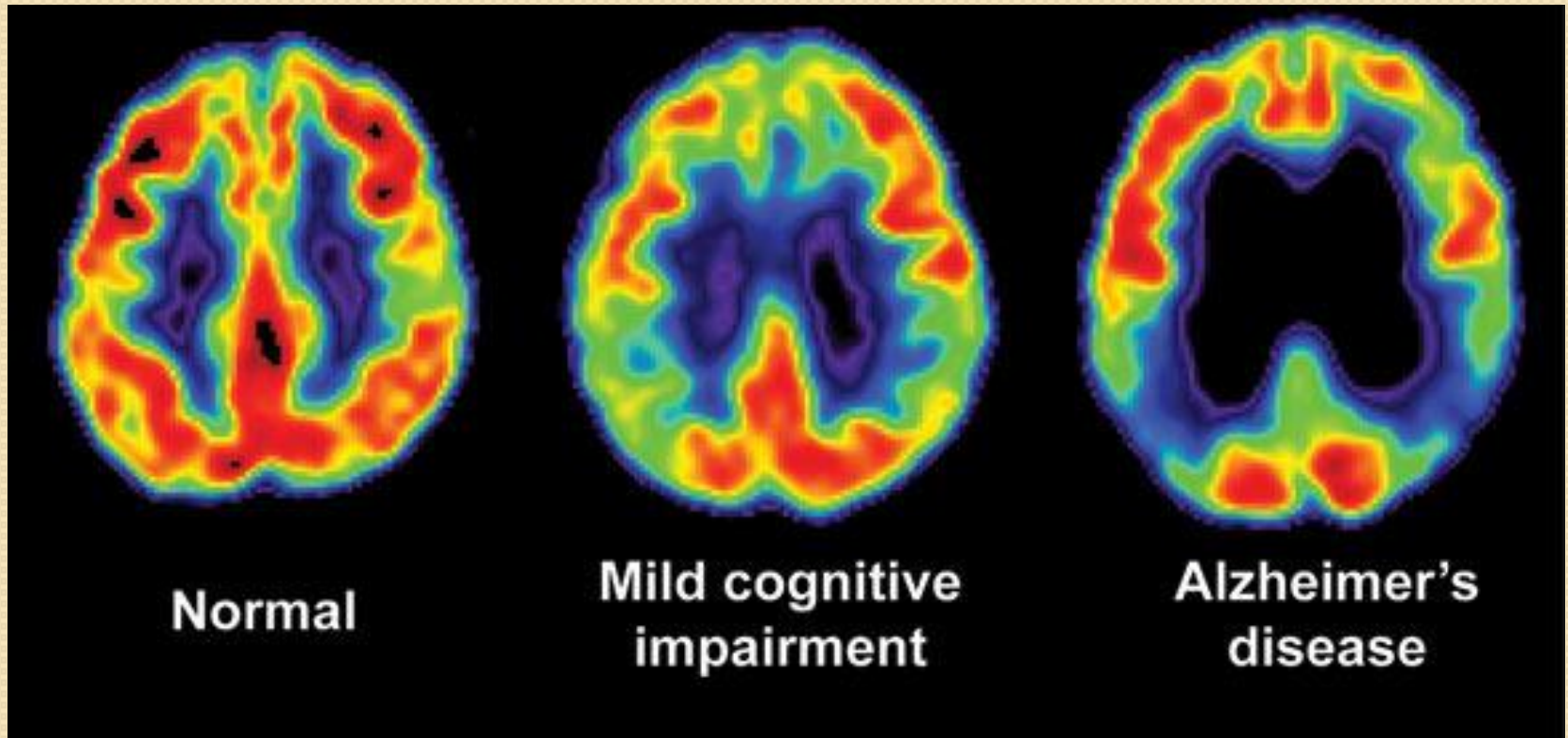
MÍRNÁ KOGNITIVNÍ PORUCHA (MCI)

- **Porucha paměti nebo jiný kognitivní defekt neomezuje funkci**
 - **Porucha orientace**
 - **Potíže s placením účtů**
 - **Hledání slov, nesprávná slova**
 - **Snížená snaha o sociální kontakt (hraní karet, návštěva kostela)**
- **U většiny postižených se vyvine Alzheimerova choroba nebo jiná forma demence**

KONVERZE Z MCI DO DEMENCE BĚHEM TŘÍ LET

Holland et al, [PLoS One](#). 2012;7(8):e42325

PET scan ukazující aktivitu mozku

A clear acrylic nameplate with the name "Carlota" written in a cursive font. The nameplate is rectangular and stands upright on a dark surface.

Beverly

Who's Your Matching Birthday Buddy?

of the **David & Lucile**

by Chronicle

이제부터는 이 책을 읽는 데에 있어서는 이 책을 읽는 데에 있어서는 이 책을 읽는 데에 있어서는

1990. *Journal of the American Statistical Association*, 85(412), 1001-1011.

2018-2019

1899-1900: Adverse

[illegible]

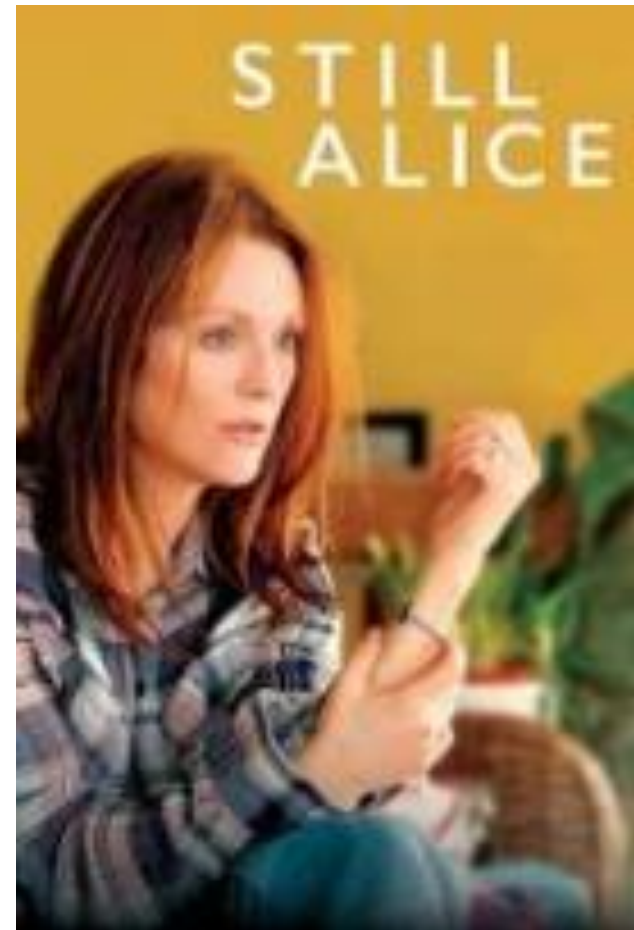
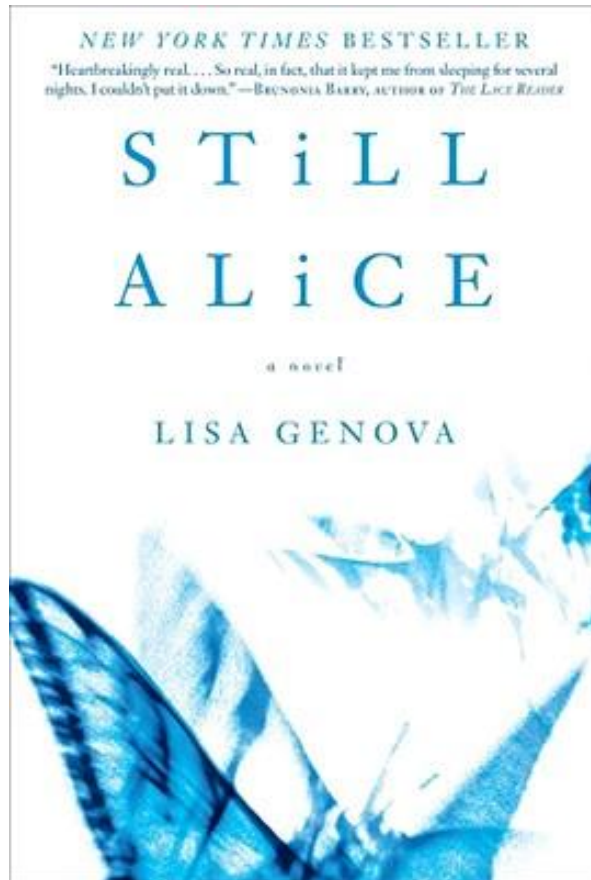
© 2000 Blackwell Science Ltd

ALZHEIMEROVA CHOROBA U MLADŠÍCH LIDÍ

- **Začíná před 65 lety věku**
- **U mnohých lidí příznaky když jsou 40 nebo 50 roků staří**
- **Někteří mají rodinu a malé děti**
- **Často u více členů rodiny**
- **Porucha jednoho ze tří genů**

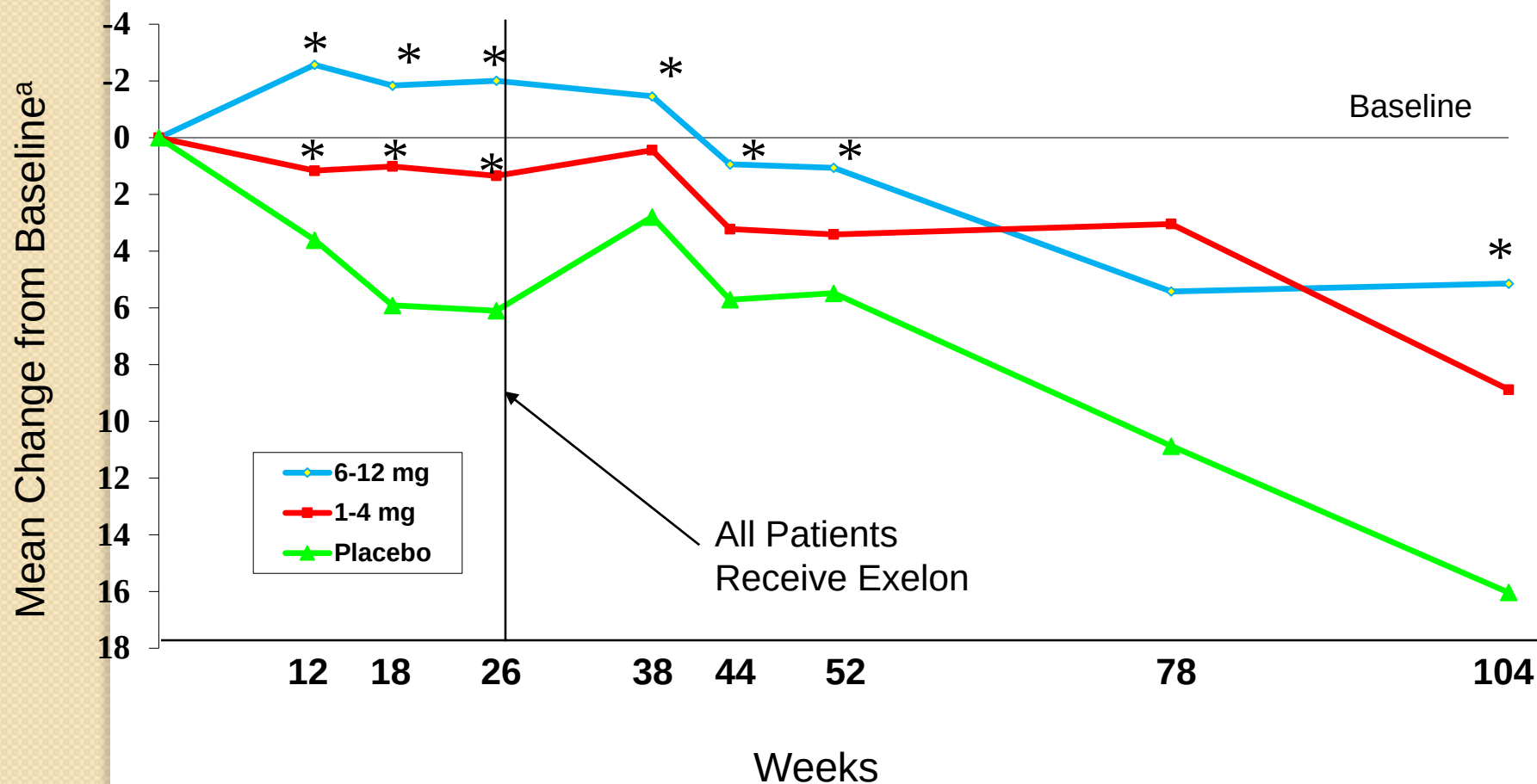
STILL ALICE

SCHVÁLENÉ LÉKY

- **Aricept**
- **Exelon**
- **Razadyne (Reminyl)**
- **Namenda**
- **Léky nepomáhají v těžkém stadiu nemoci**

Dlouhodobý účinek Exelonu u středně postižených pacientů s Alzheimerovou chorobou

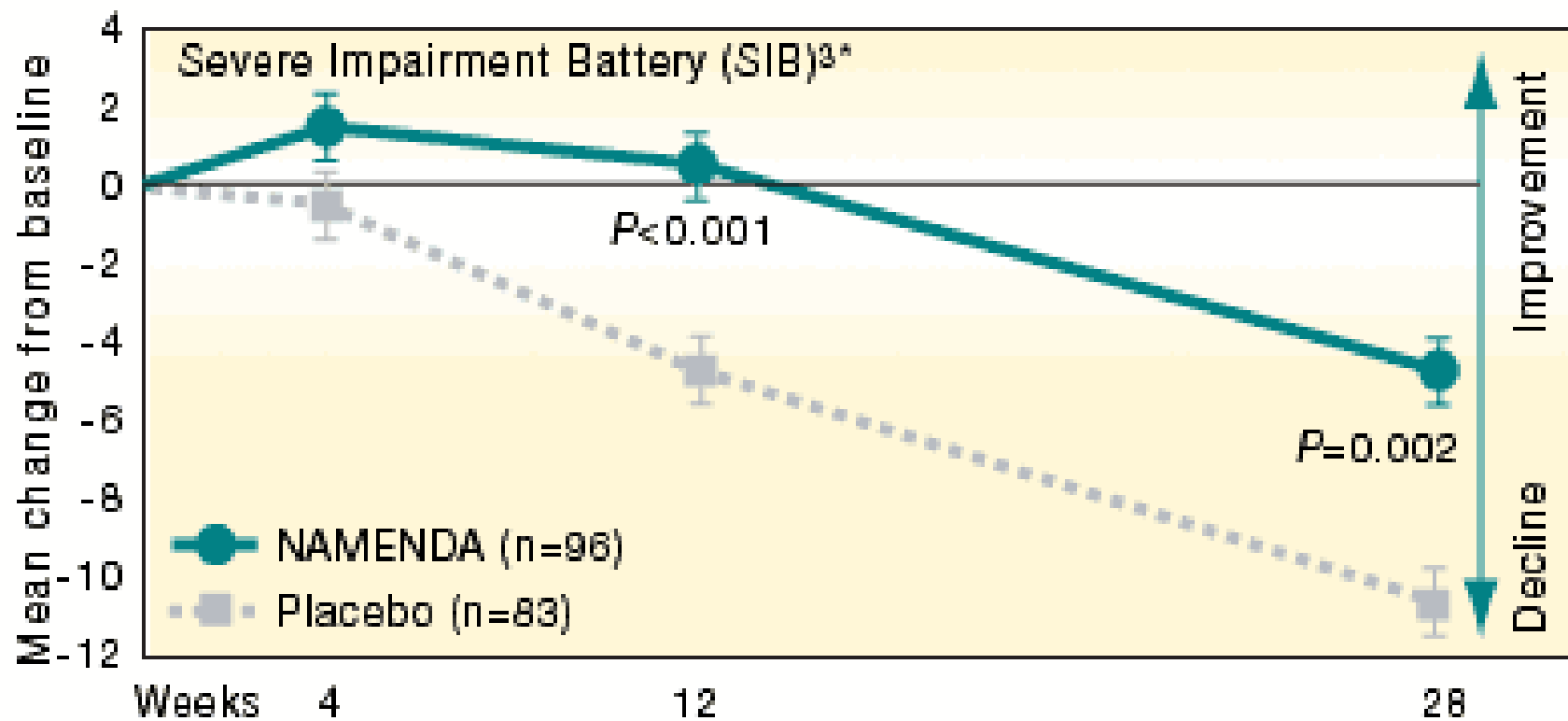

^aA negative value indicates improvement

Study B352 (OC) Patients with baseline GDS ≥ 5

* $p < 0.05$ Exelon vs. Placebo

NAMENDA

APPROVED 2003

LÉČENÍ ALZHEIMEROVY CHOROBY

- **Není vyhlídka na lék který by jí předešel nebo jí vyléčil**
- **Současné léky jenom zpomalují postup choroby**

PROBLEMOVÉ CHOVÁNÍ

NEBO

SYMPTOMY DEMENCE?

PŘÍČINY PORUCH CHOVÁNÍ PŘI DEMENCI

Prostředí	• Teplota, hluk, fyzická bariéra
Fyzické	• Bolest, infekce, hlad, žízeň
Kognitivní porucha	• Neschopnost porozumět, nuda
Psychiatrická onemocnění	• Deprese, bludy, halucinace

FYZICKÉ DŮVODY “ABNORMÁLNÍHO CHOVÁNÍ”

- **Chronické nemoci (selhání srdce, **CHPON**, mozkové nádory, infekce, anemie)**
- **Metabolické poruchy (selhání ledvin, dehydratace, hyponatremia, hypoglykemie nebo hyperglykemie, selhání jater, disfunkce štítné žlázy, hypercalcemie)**
- **Bolest**

DŮSLEDKY NELÉČENÉ BOLESTI

- **ZHORŠENÍ FUNKCE, NÁLADY A ÚČASTI NA AKTIVITÁCH**
 - (Won et al. JAGS 47,936,1999)
- **PORUCHY CHOVÁNÍ**
 - Agitace a bloudění
 - Odmítání péče
 - (Feldt et al, J Gerontol Nurs 24,14,1998)

TYPY BOLESTI

- **AKUTNÍ BOLEST**

- Dočasná
- Léčitelná
- Spojená s úrazem, operací, atd
- Autonomní reakce (zrychlený puls a dýchání)

- **CHRONICKÁ BOLEST**

- Trvá měsíce i déle
- Proměnná intensita
- Těžké zjistit příčinu
- Léčení nemusí být úspěšné
- Žádná autonomní reakce

DŮVODY BOLESTI

- **Fekální impakce**
- **Močová retence**
- **Nepoznaná zlomenina**
- **Chirurgický abdominální problém**
- **Bolest kostí (metastázy)**
- **Neuropatická**
- **Artritida (70%)**
- **Staré zlomeniny (13%)**
- **Neuropatie (10%)**
- **Zhoubné nádory (4%)**
- **Svalové křeče (1%)**
- **Jiné (2%)**
- **Žádná příčina v chorobopisu (37%)**

Ferrell et al. J.Pain Symptom Manage. 10:591,1995

AKTIVITY KTERÉ MOHOU ZPŮSOBIT BOLEST

- **Běžná činnost**
- **Pohyb na posteli**
- **Přenášení**
- **Chození**
- **Volnočasové aktivity**

POSOUZENÍ BOLESTI U KOGNITIVNĚ NORMÁLNÍCH LIDÍ

- **Vizuální analogová škála**
- **Verbální posuzovací škála**
- **Škála podle chování**
- **Číselná posuzovací škála**

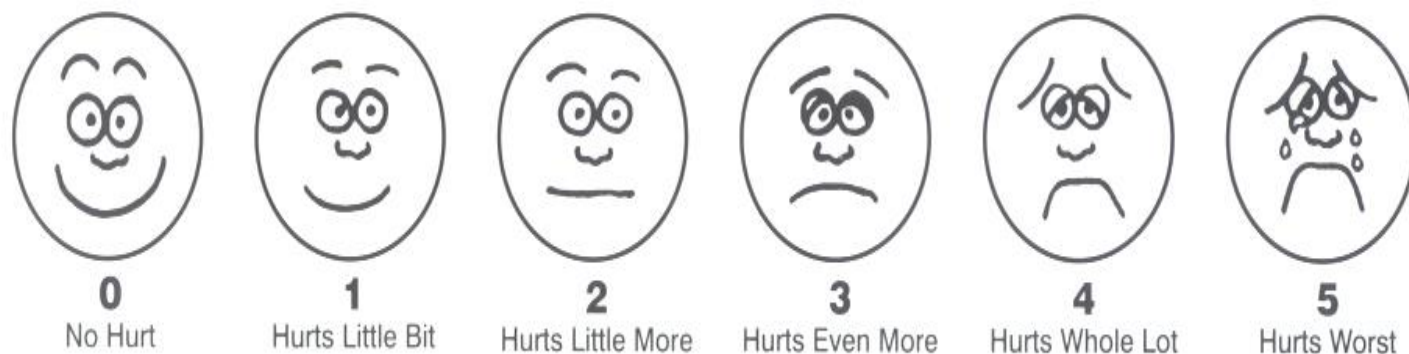
Pain Assessment **SCALES**

0-10 Numeric Pain Distress Scale

From Jacox A, et al. Rockville, MD: Agency for Health Care Policy and Research (AHCPR), US Dept. Health and Human Services. Publication No. 94-0592, 1994.

Wong-Baker FACES Pain Rating Scale

Medical professionals please note:

Explain to the person that each face is for a person who feels happy because he has no pain (hurt) or sad because he has some or a lot of pain. **Face 0** is very happy because he doesn't hurt at all. **Face 1** hurts just a little bit. **Face 2** hurts a little more. **Face 3** hurts even more. **Face 4** hurts a whole lot. **Face 5** hurts as much as you can imagine, although

you don't have to be crying to feel this bad. Ask the person to choose the face that best describes how he is feeling.

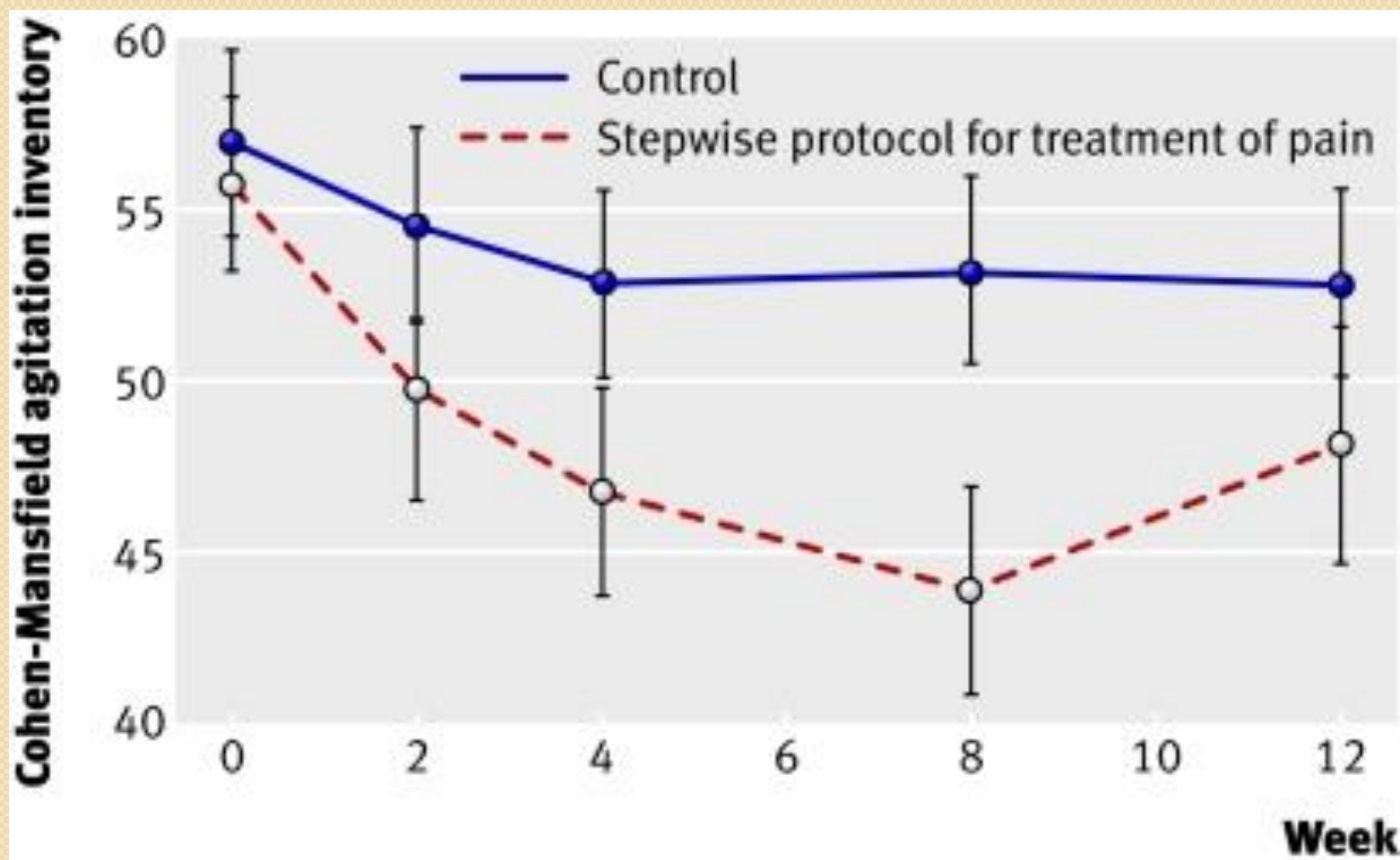
Rating scale is recommended for persons age 3 years and older.

From Wong, D: Whaley & Wong's Essentials of Pediatric Nursing, ed. 5, 1997, p.1215. Copyrighted by Mosby-Year Book, Inc. Reprinted by permission.

PAINAD Stupnice

	0	I	2	Počet bodů
Dýchání (nezávislé na vokalizaci)	Normální	Občasné ztížené dýchání Krátká období hyperventilace	Hlučné ztížené dýchání Dlouhá období hyperventilace Cheyne-Stokes dýchání	
Negativní vokalizace	Žádná	Občasný sten nebo zaúpění Normální negativní nebo odmítavá řeč	Opakované utrápené volání Hlasité sténání nebo úpění Pláč	
Výraz obličeje	Úsměv nebo neutrální	Smutný Vyděšený Zamračený	Bolestive grimasy	
Řeč těla	Relaxovanost	Napjatost Utrápená chůze Neklidnost	Strnulost Sevřené pěsti Kolena přitažená k tělu. Tahání nebo odtlačování Udeření	
Utěšování	Není nutné	Rozptýlený nebo uklidněný hlasem nebo dotekem	Není možné utěšit, rozptýlit nebo uklidnit	
Volicer, L., Krsiak, M: Bolest I, 8-13, 2006			Součet	

ÚČINEK LÉČENÍ BOLESTI

Husebo et al, BMJ 343, 4065, 2011

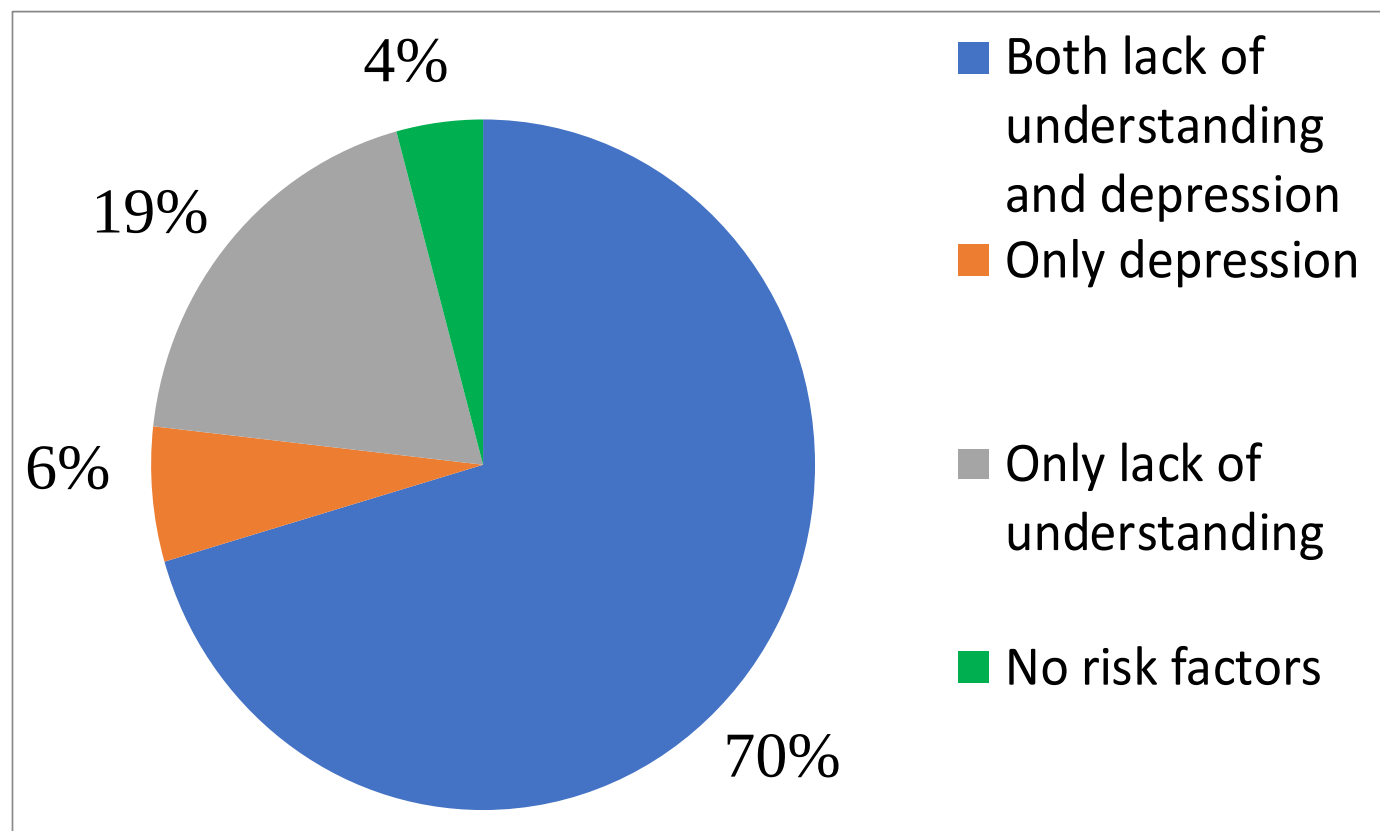
Poruchy chování které snižují kvalitu života pacientů

Chování, která komunikují ostatním, že pacient je v nepříjemném stavu vzrušení a která zůstávají když opatření ke snížení vnitřních nebo vnějších podnětů byly provedeny
(Hurley et al, J.Ment.Health Aging, 5, 117, 1999)

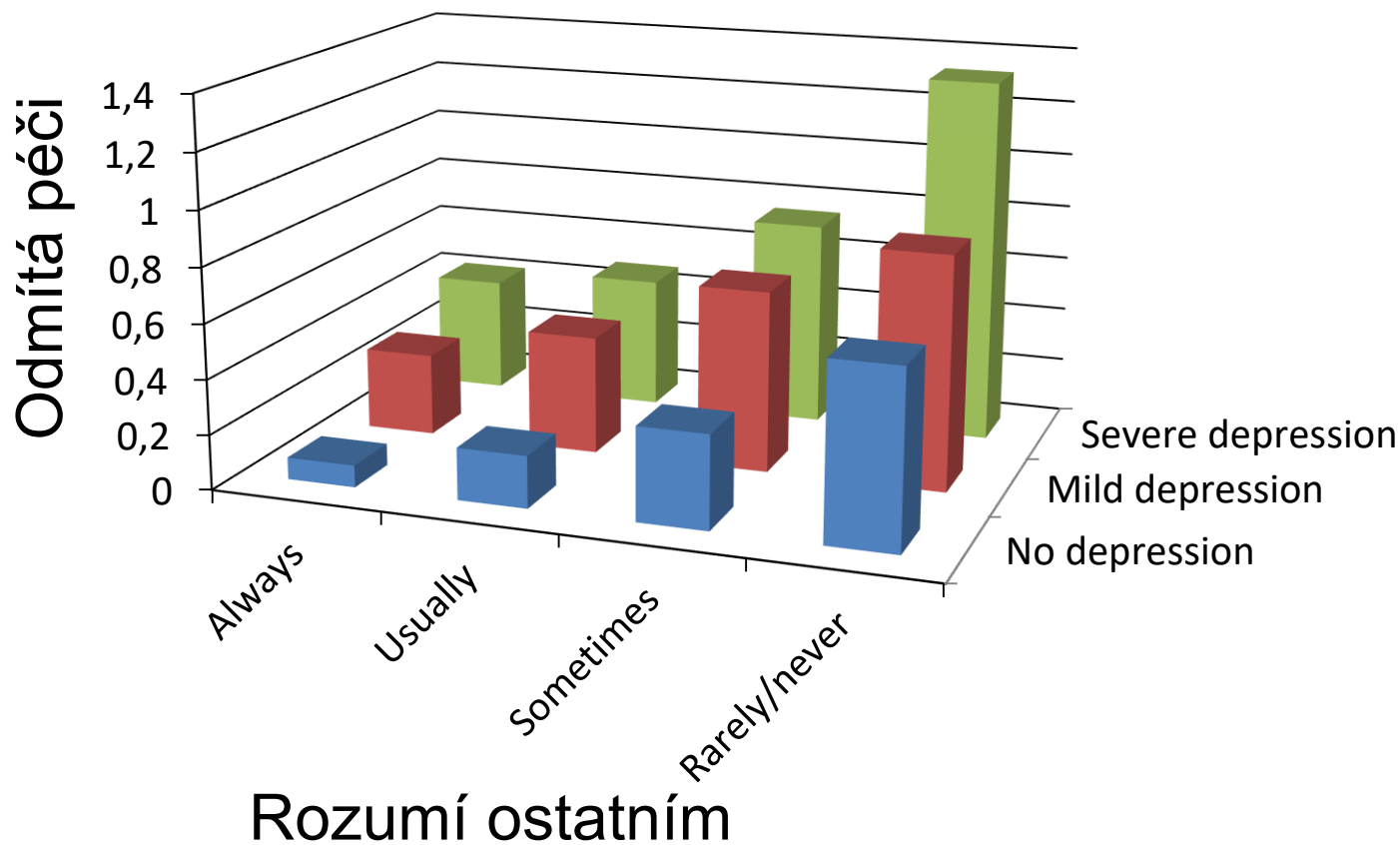
Chování které jsou používány osobou s demencí k odporování péče:
Během osobní péče
Při aktivitách denního života
Při podávání léků
Při přesměrování jednotlivce
(Mahoney et al., Res.Nurs.Health 22, 27, 1999)

RIZIKOVÉ FAKTORY FYZICKÉHO NAPADENÍ

Volicer et al, . J Am Med Dir Assoc, 10(9):617-22, 2009

FAKTORY SPOJENÉ S ODMÍTÁNÍM PÉČE

DEPRESE VE VYSOKÉM VĚKU

Příznaky deprese

- **U 15% populace**
- **25% v primární péči**
- **25% v nemocničních lůžkových zařízeních**
- **40% v ošetřovatelských zařízeních**

Silné deprese

- **1 – 3% populace**
- **10% v primární péči**
- **15% v nemocničních lůžkových zařízeních**
- **15% v ošetřovatelských zařízeních**

DEPRESE V POZDNÍM ŽIVOTĚ

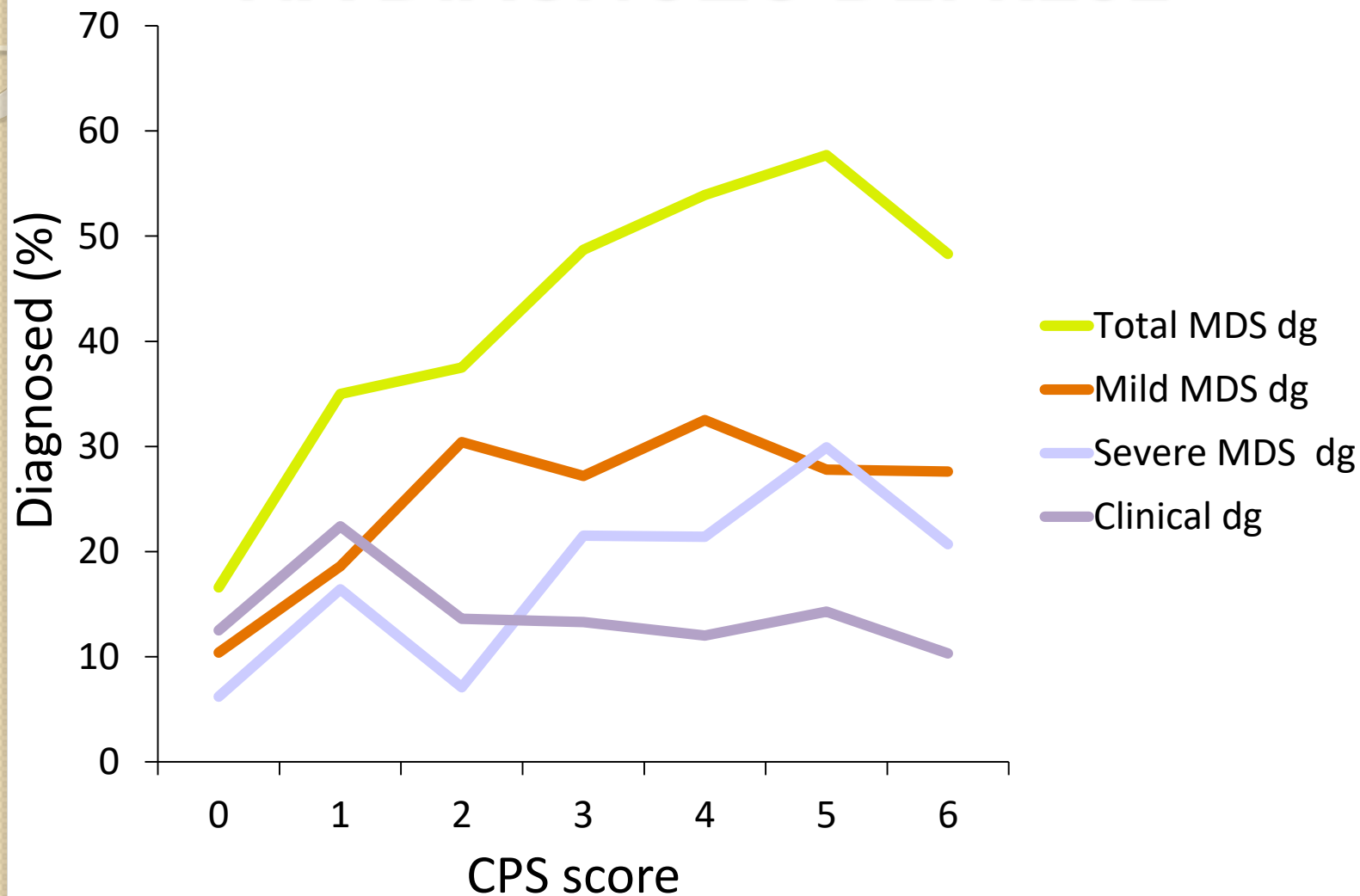
Depresivní příznaky

- **15% veřejnosti**
- **25% primární léčby**
- **25% pacientů v nemocnici**
- **40% rezidentů v zařízeních**

Těžká deprese

- **1 – 3% veřejnosti**
- **10% primární léčby**
- **15% pacientů v nemocnicích**
- **15% rezidentů v zařízeních**

VLIV KOGNITIVNÍ PORUCHY NA DIAGNÓZU DEPRESE

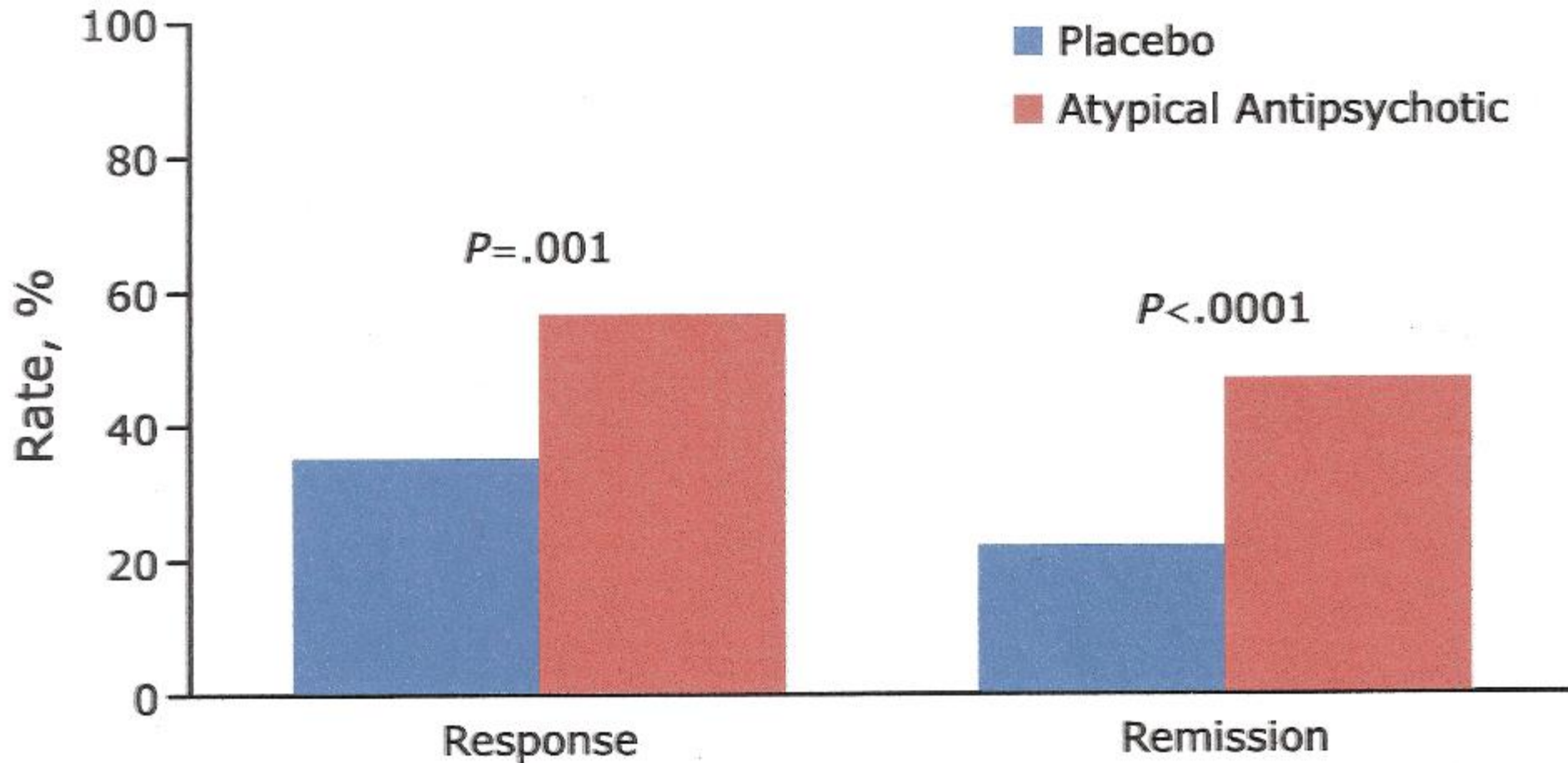
Volicer et al, European Geriatric Medicine 2 (6): 332–337, 2011

LÉČENÍ DEPRESE

- Léčba jediným lékem účinná pouze u 1/3 pacientů bez kognitivních poruch (Kozel et al, Am J Geriatr Psychiatry 16, 58-64, 2008)
- Zvýšení účinku antidepresiv přidáním antipsychotik druhé generace je účinné

(Papakostas et al, J Clin Psychiatry 68, 826, 2007)

POTENCIACE ANTIDEPRESIV

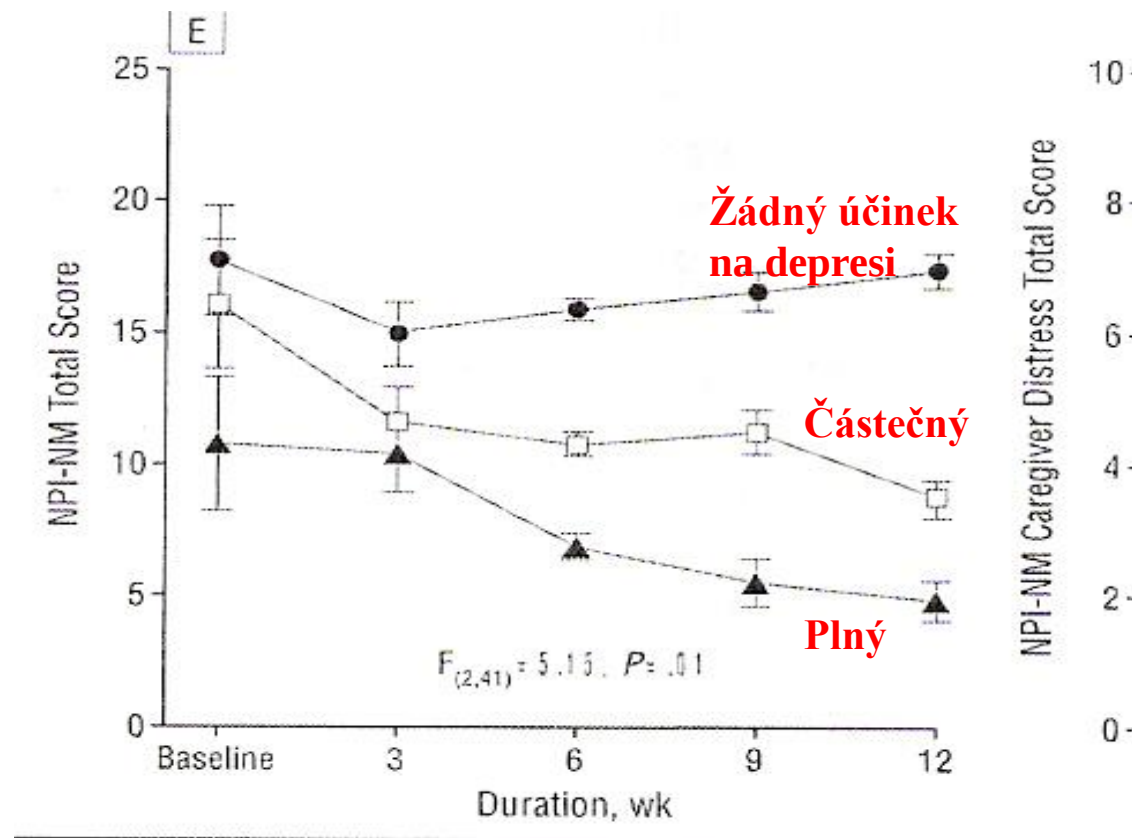
Treating Depression in Alzheimer Disease

Efficacy and Safety of Sertraline Therapy, and the Benefits of Depression Reduction: The DIADS

Constantine G. Lyketsos, MD, MHS; Lourdes DelCampo, MD; Martin Steinberg, MD; Quincy Miles, BA; Cynthia D. Steele, RN, MPH; Cynthia Munro, PhD; Alva S. Baker, MD; Jeannie-Marie E. Sheppard, BA; Constantine Frangakis, PhD; Jason Brandt, PhD; Peter V. Rabins, MD, MPH

Arch Gen Psychiatry 2003; 60: 737-746

NPI-NM = non-mood items

Chování které snižuje kvalitu života osoby s demencí

```
graph TD; A[Chování které snižuje kvalitu života osoby s demencí] --> B[Osamělý]; A --> C[Během interakce]; B --> D[APATIE/AGITACE]; C --> E[REAKTIVNÍ AGRESE]; D --> F[Inhibitory cholinesterasy/memantine]; E --> F; F --> G[Bludy/halucinace]; G -- Ne --> H[Antidepressants (ne u apatie)]; G -- Ano --> I[Antipsychotika]; H -- "Ještě problém" --> G; I -- "Ještě problém" --> G;
```

Osamělý

APATIE/AGITACE

Během interakce

REAKTIVNÍ AGRESE

Smyslné aktivity

Zlepšená komunikace, změna strategie péče

Inhibitory cholinesterasy/memantine

Bludy/halucinace

Ne

Ano

Antidepressants
(ne u apatie)

Antipsychotika

Ještě problém

PŘÍČINY PORUCH CHOVÁNÍ

- **Bojovnost a nadávání**
 - **Vystupňování odporu při péči** = potřeba změny přístupu k péči, lepší komunikace
 - **Deprese, halucinace a bludy** = efektivní léčení
- **Apatie/Agitace** = nedostatek smysluplných činností

**JÁ JSEM
SOCIÁLNÍ
PRACOVNICE**

OSOBY S ALZHEIMEROVOU NEMOCÍ

- **Zřídka sami začínají aktivitu**
- **Když nejsou zaměstnáni lidé s Alzheimerovou**
- **chorobou**
 - **Bloudí**
 - **Pochodují**

OSOBY S ALZHEIMEROVOU NEMOCÍ

- **Když nejsou zaměstnání lidé s Alzheimerovou chorobou**
 - **Spí**
 - **Nakupují**
 - **Padají**
 - **Se hádají**
 - **jsou depresivní**
 - **neprospívají**

OSOBY S ALZHEIMEROVOU NEMOCÍ

- **Když nejsou zaměstnáni, lidé s**
- **Alzheimerovou chorobou**
- **jsou depresivní**
- **neprospívají**

**A ODPOVĚĎ NA TATO
CHOVÁNÍ JSOU?**

LÉKY

ŘEŠENÍM MŮŽE BÝT

Nepřetržitá Aktivita

NEPŘETRŽITÁ AKTIVITA ZNAMENÁ

- **Zaměstnanec je vždy přítomen a zaměstnává klienty po snídani až do oběda**
- **Po obědě až do večere**
- **Po večeri až jdou spát**

**SMUSLUPLNÉ AKTIVITY SE
ORIENTUJÍ NA KLIENTA
A JSOU
ZAJÍMAVÉ PRO KAŽDÉHO
KLIENTA**

KLUB

- **Program sedm dní v týdnu**
- **Nepřetržitá aktivita během času kdy je klient vzhůru**
- **Známa rutina**
- **Denně jeden nový program**
- **Individualizovaný (podle klienta)**
- **Je to týmová činnost**

KLUB

- **Prostor**
 - **Zvláštní pokoj**
 - **Sdílený prostor**
 - **Vypadá útulně a přívětivě**

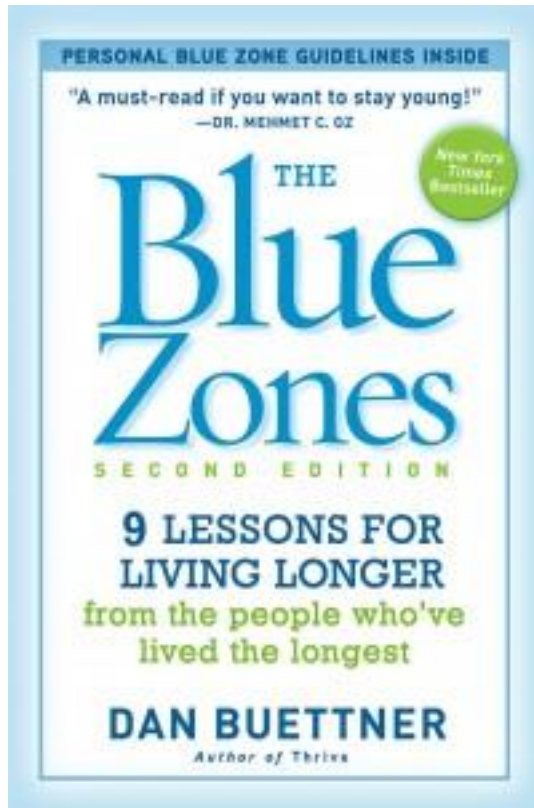
JAK UDĚLAT ZMĚNU?

- **Vyškolit personál**
- **Informovat příbuzné**
- **Naplánovat slavnostní otevření**

KLUB

- **Aktivita dobrovolníků**
- **Novinky**
- **Cvičení**
- **Druhý hrnek**
- **Ranní překvapení**
- **Trivia o jídle**
- **Tanečním krokem do jídelny**
- **Oběd**
- **Lázeňský program**
- **Hry**
- **Reminiscence**
- **Hlavalamy**
- **Oblíbené jídlo**
- **Tanečním krokem do jídelny**
- **Večeře**
- **Slovní hry**
- **Film**

**MÍT DŮVOD
VSTÁVAT KAŽDÉ
RÁNO**

**BÝT ZAPOJENÝ DO
SPOLEČENSTVÍ**

KLUB

- Aktivita dobrovolníků
- Novinky
- Cvičení
- Druhý Hrnek
- Ranní Překvapení
- Trivia o Jídle
- Tanečním krokem do jídelny
- Oběd
- Lázeňský Program
- Hry
- Vzpomínání
- Hlavalamy
- Oblíbené jídlo
- Tanečním krokem do jídelny
- Večeře
- Slovní hry
- Film

FYZICKÉ CVIČENÍ

- **Speciální cvičení pro seniory**
- **Tanec**
- **Hraní příběhů**
- **Chůze**
- **Posilování svalů**

DRUHÝ ŠÁLEK

- **Klienti se vrací ke stolům**
- **Nabídne se jim nápoj**
- **Zavzpomínají si**
- **Připijí si na zdraví!**

RANNÍ PŘEKVAPENÍ

- **Každý den je nabídnut nový program**
 - **Pondělí - Pečení**
 - **Úterý – Zahradničení nebo aranžování květin**
 - **Wednesday – Lidové umění**
 - **Thursday – Cestování v židli**
 - **Pátek – Hudba**
 - **Sobota – Projekt dobrovolníků**
 - **Neděle – Duchovní péče**

JÍDELNÍ TRIVIA TANEČNÍM KROKEM DO JÍDELNY

- **Jídelní trivia**
 - Jmenování oblíbených jídel
 - Diskuze o jídlech které dělala matka
- **Tanec**
 - Taneční hudba velkých skupin
 - Všechn personál vezme rezidenty a jde tanečním krokem do jídelny

KLUB

- Aktivita dobrovolníků
- Novinky
- Cvičení
- Druhý Hrnek
- Ranní Překvapení
- Trivia o Jídle
- Tanečním krokem do jídelny
- Oběd
- Lázeňský Program
- Hry
- Vzpomínání
- Hlavalamy
- Oblíbené jídlo
- Tanečním krokem do jídelny
- Večeře
- Slovní hry
- Film

ZÁBAVA A HRY

- **Každý den se hraje jiná hra**
 - **Házení kruhů**
 - **Kuželky**
 - **Basketbal, fotbal**
 - **Hry s míči**

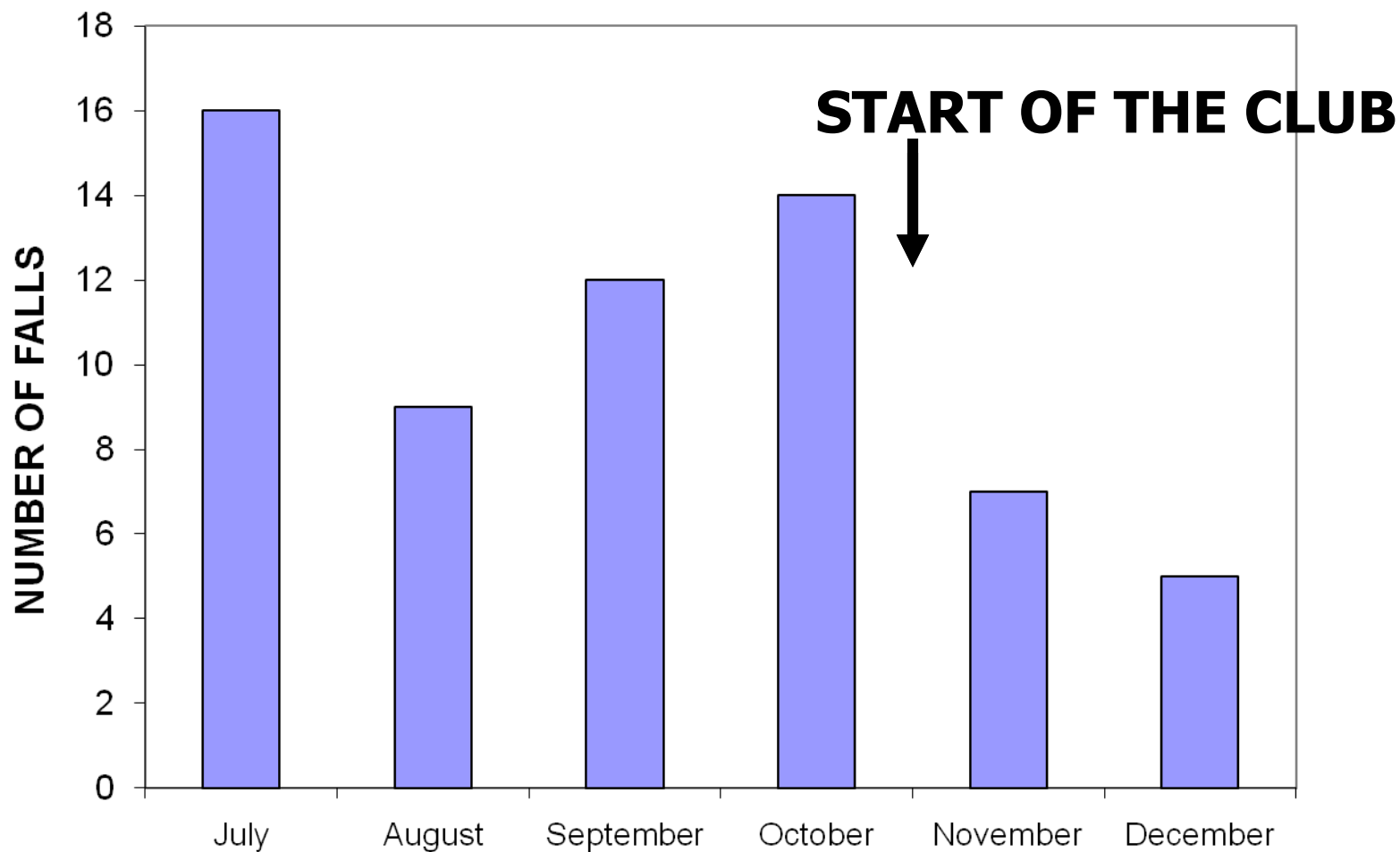
KLUB

- Aktivita dobrovolníků
- Novinky
- Cvičení
- Druhý Hrnek
- Ranní Překvapení
- Trivia o Jídle
- Tanečním krokem do jídelny
- Oběd
- Lázeňský Program
- Hry
- **Vzpomínání**
- Hlavalamy
- Oblíbené jídlo
- Tanečním krokem do jídelny
- Večeře
- Slovní hry
- Film

SNÍŽENÉ UŽÍVÁNÍ PSYCHOAKTIVNÍCH LÁTEK

MEDIKACE	PŘED	PO
Neuroleptika (olanzapine, haloperidol, quetiapine, risperidone)	19	6
Antidepresiva (citalopram, trazodone)	4	0
Benzodiazepiny (lorazepam)	2	1
Stabilizátory nálady (divalproex sodium)	4	1

SNÍŽENÍ PÁDŮ V DUBLINU GA.

ALZHEIMEROVA NEMOC

- **Pokročilé stadium**
 - **Nemůže chodit**
 - **Spí často**
 - **Omezená řeč**
 - **Potřebuje kompletní péči**
 - **Není schopen se aktivně zúčastnit aktivit**

ALZHEIMEROVA NEMOC

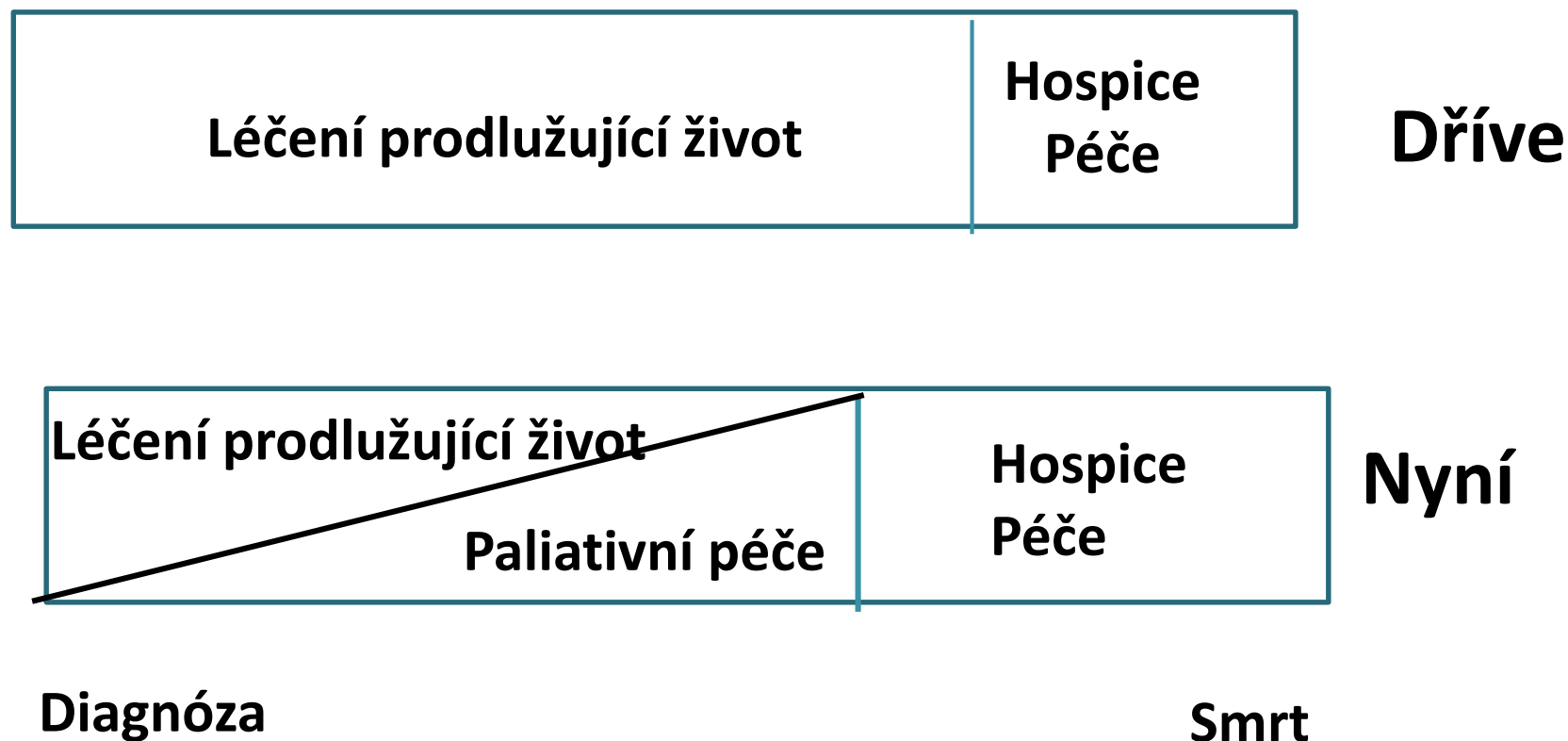
- **EXISTOVAT ZNAMENÁ BÝTI**
 - Živen
 - Udržen v čistotě
 - Isolován v posteli
 - Pospávat na okraji zájmu
 - Sedět před televizorem

POKROČILÁ ALZHEIMEROVA NEMOC

- **Paliativní péče**
 - **Kardiopulmonální resuscitace**
 - **Výživa sondou**
 - **Léčení antibiotiky**
 - **Hospitalizace**

ZMĚNA KONCEPCE PALIATIVNÍ PÉČE

LÉKAŘSKÉ ZÁKROKY

- **Kardiopulmonární resuscitace - < 2% pacientů propuštěno živých (Applebaum et al., JAGS 38, 197, 1990)**
- **Převoz do nemocnice**
 - **Zvýšená úmrtnost po 2 měsících než úmrtnost léčených v LDN (Fried et al., JAGS 45, 302, 1997)**
 - **>50% úmrtnost 6 měsíců po pobytu v nemocnici pro pneumonii nebo frakturu kyčle (Morrison and Siu, JAMA 284,47,2000)**

FACTORY PŘÍSPÍVAJÍCÍ K VZNIKU INTERKURENTNÍCH CHOROB

- **Změny imunitních funkcí**
- **Problémy s diagnózou infekcí**
- **Inkontinence**
- **Snížená mobilita**
 - **Zvýšený risk zánětů močových cest (3.4x) a pneumonie (6.6x)**
 - **Dekubity**
- **Aspirace**

ASPIRACE

- **JÍDLO A TEKUTINY**
- **FARYNGEÁLNÍ SEKRECE**
 - **VE SPÁNKU**
 - **45% ZDRAVÝCH OSOB**
 - **70% PŘI ÚTLUMU VĚDOMÍ**
- **OBSAH ŽALUDKU**
 - **KOLONIZACE PO INHIBICI SEKRECE ŽALUDEČNÍ ŠTÁVY**

ÚČINEK VÝŽIVY SONDOU NA RIZIKO ASPIRACE

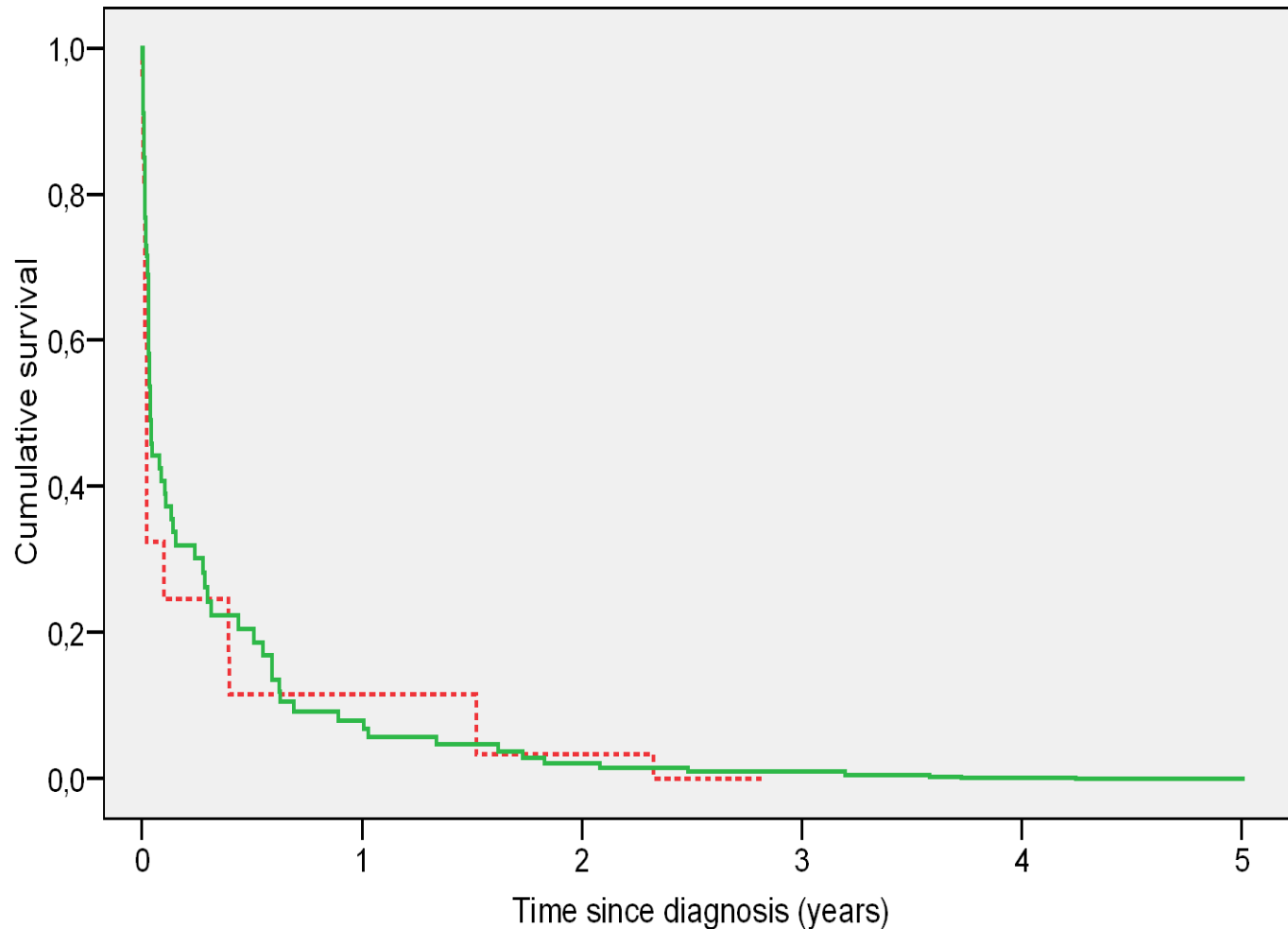
ASPIRACE (%)				
	ANO (n=69)	NE (n=192)	OR	95% CI
PEG	30.4	7.8	5.1	2.3-11.4
NASOGASTRICKÁ SONDA	26.1	6.3	5.3	2.2-12.6
DOHROMADY	56.5	14.2	7.9	4.0-15.5

(Pick et al., JAGS 44:766, 1996)

NEVÝHODY VÝŽIVY SONDOU

- **Nepohodlí, přivázání**
- **Nemožnost užít chuť potravin**
- **Nedostatek styku s ošetřovateli**
- **Komplikace**
 - průjem a koliky**
 - nevolnost, zvracení, břišní distenze**
 - obstrukce a migrace sondy**
 - infekce a vytékání obsahu sondy**
 - stomatem**

PŘEŽITÍ PNEUMONIE

Van der Steen et al, [J Am Med Dir Assoc.](#) 13(2):156-61, 2012

no antibiotics
antibiotics

Namaste Péče

*Ctít co je v každém z nás
jedinečné*

NAMASTE PÉČE

PŘEHLED

- **Namaste péče je program založený na smyslové stimulaci pro klienty kteří se již nemohou zúčastnit tradičních aktivit**
- **Probíhá každý den nejméně na 4 hodiny v klidném prostředí**
- **Smysluplné aktivity jsou mytí obličeje a rukou, česání vlasů, vše prováděno pomalým laskavým dotykem**
- **Nepřetržitá hydratace snižuje infekce a protržení kůže**
- **Výsledky zahrnují méně pádů, snížení antipsychotik a zvýšená spokojenost rodiny a zaměstnanců**

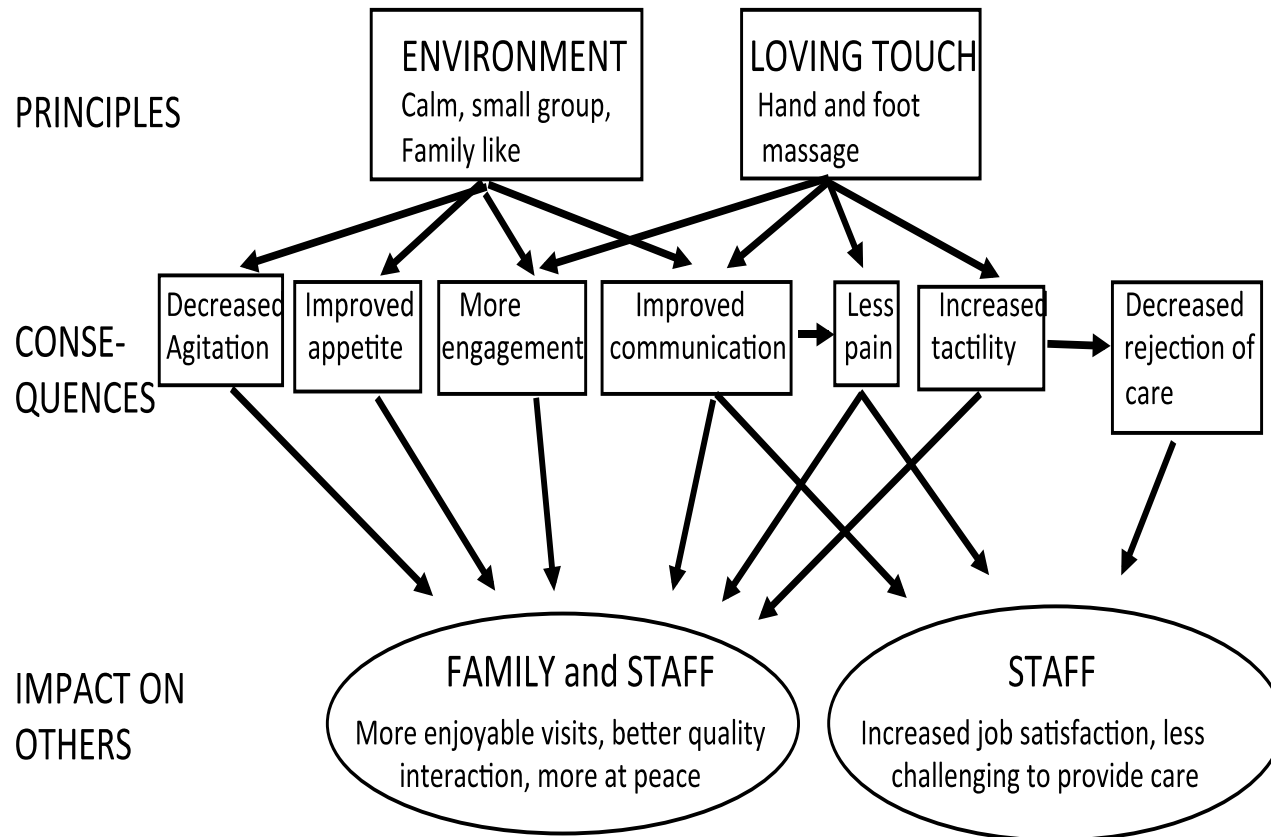
PÉČE NAMASTE

- **Probíhá ve skupinách nebo individuálně**
- **Dává smysl všedním činnostem**
- **Je zaměřená na osobu**
- **Zvláštní podpora zaměstnanců a rodin**
- **Rituál posledního rozloučení**

NAMASTE PÉČE

- **Nevyžaduje další ošetřovatele**
- **Prostor může být speciální a nebo sdílený**
- **Potřeby nejsou drahé**
- **Křesla jsou jediné nákladné potřeby pokud klienti už nemají polohovací invalidní vozík**

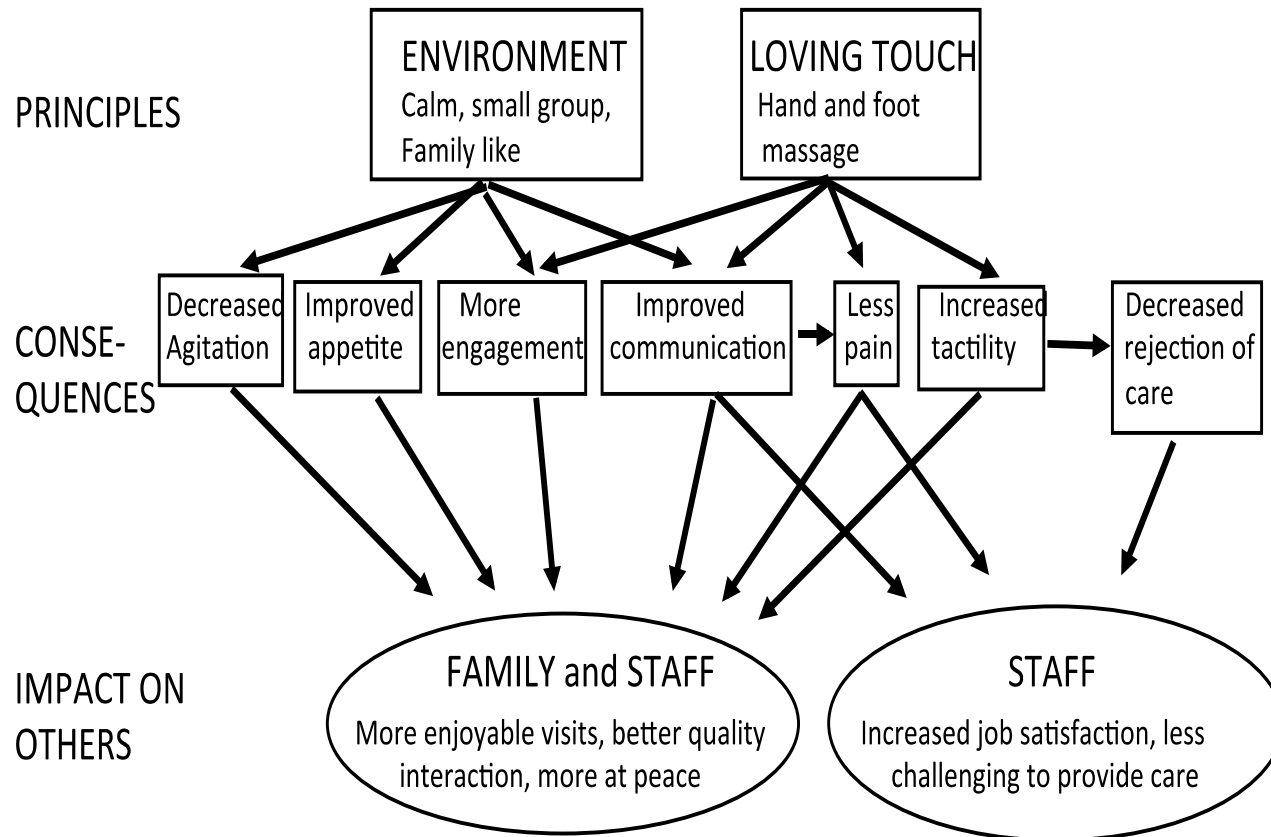
NAMASTE CARE

PÉČE NAMASTE

- **Se odehrává ve zvláštním prostředí (posvátném místě)**
 - **tlumené světlo**
 - **ticho**
 - **vůně levandule**
 - **jemná hudba**

NAMASTE CARE

*Základem PÉČE
NAMASTE je
Síla laskavého doteku*

PÉČE NAMASTE

- **Je užitečná pro osoby:**
 - s pokročilou demencí
 - v pozdním stádiu Parkinsonovy nemoci
 - s emfyzémem (rozedmou plic)
 - pro klienty hospice
 - terminálně nemocné s jinými diagnózami
 - které ruší při aktivitách
 - které mají špatný den, agitované
 - se zraněním hlavy
 - které se vracejí z nemocnice

SPRÁVNÁ OTÁZKA

**Zvýší PÉČE NAMASTE
kvalitu života
klienta/klientky?**

NAMASTE PÉČE

POMŮCKY

- **Sestry**
 - Sanitizer na ruce
 - Ústní tampony
 - Rukavice
 - Krémy
- **Péče o nehty**
 - Klešticky a pilník na nehty
- **Aktivita**
 - Difusér na aroma
 - Realistické panny a plyšáky
 - Hudba
 - Video přírody
 - Deky
- **Zařízení**
 - Křesla
 - Vozík

NAMASTÉ PÉČE

- **Prostředí**
- **Sdílené**
- **Vyhrazené**

Úcta k jedinečnosti

(péče zaměřená na konkrétního člověka)

- **Je třeba klienty znát, vědět**
 - **Co ne/měli a ne/mají rádi**
 - **Jaká hudba se jim líbí**
 - **Jakou denní činnost mají rádi**
 - **Jaké je jejich poslední přání, jak si přejí strávit poslední dny**

PÉČE NAMASTE

- **Jak se vytváří prostředí**
 - **Shromáždí se pomůcky na ráno**
 - **Zkontroluje se čistota pokoje**
 - **Ztlumí se světla**
 - **Navoní se levandulí**
 - **Pustí se relaxační hudba**

Please be mindful upon entering this house...

Namaste

Care Program

The power of loving touch

is in progress. Thank you.

Arden Courts
Memory Care Community

NAMASTE PÉČE

- **Ráno**
 - **Ranní péče**
 - **Snídaně**
 - **Přesun do NAMASTE péče pokoje**
 - **Personál vítá klienty**

PŘIVÍTÁNÍ DO PÉČE

NAMASTE

- Každý je při vstupu do místnosti vítán dotekem a vnímán jako jedinečná osoba
- Je usazen v pohodlném křesle
- Je přikryt dekou
- Polštáře a ručníky se používají dle potřeby na polohování
- Ověří se, zda klienta něco bolí

PAINAD Stupnice

	0	I	2	Počet bodů
Dýchání (nezávislé na vokalizaci)	Normální	Občasné ztížené dýchání Krátká období hyperventilace	Hlučné ztížené dýchání Dlouhá období hyperventilace Cheyne-Stokes dýchání	
Negativní vokalizace	Žádná	Občasný sten nebo zaúpění Normální negativní nebo odmítavá řeč	Opakované utrápené volání Hlasité sténání nebo úpění Pláč	
Výraz obličeje	Úsměv nebo neutrální	Smutný Vyděšený Zamračený	Bolestive grimasy	
Řeč těla	Relaxovanost	Napjatost Utrápená chůze Neklidnost	Strnulost Sevřené pěsti Kolena přitažená k tělu. Tahání nebo odtlačování Udeření	
Utěšování	Není nutné	Rozptýlený nebo uklidněný hlasem nebo dotekem	Není možné utěšit, rozptýlit nebo uklidnit	
Volicer, L., Krsiak, M: Bolest I, 8-13, 2006				Součet

HYDRATA CE

HYDRATA CE

HYDRATA CE

NAMASTE PÉČE

- **Ráno**
 - **Aktivity denního života s pomalým laskavým dotykem**
 - **Mytí rukou a aplikace krému**
 - **Mytí obličeje a aplikace krému**
 - **Holení**
 - **Masáž šíje a paží**
 - **Česání vlasů**

VÝŽIVA A HYDRATACE

- **Lízátka**
- **Pomerančové kousky**
- **Zmrzlina**
- **Jogurt**
- **Pudink**
- **Měkké sušenky**

- **Šťávy (aspoň dvě)**
- **Voda**
- **Ovocný nápoj**
- **Malé kousky ovoce**

NAMASTÉ PÉČE

RÁNO

- **Najděte jim přátele!**
- **At' vypadají co nejrealističtěji**
- **Psi, kot'ata**
- **Terapeutické panenky**

PÉČE NAMASTE

- **Později dopoledne**
 - **Zvyšte intenzitu světla a pustit veselou hudbu**
 - **Užij/te si to!**
 - **Mluvte o tom, jaký je den**
 - **Napodobujte hlasy ptáků**
 - **Dejte každému klientovi přivonět k něčemu, co souvisí s počasím, napr. tráva, květiny, jehličí**
 - **Veselé věci**

NAMASTE PÉČE

- **Poledne**
 - **Pečovatel zaznamená prezenci účastníků**
 - **Poděkuje klientům za návštěvu Namaste**
 - **Klienti se vezmou do svých pokojů na hygienu**
 - **Oběd**
 - **Pomoc s obědem**

NAMASTE PÉČE

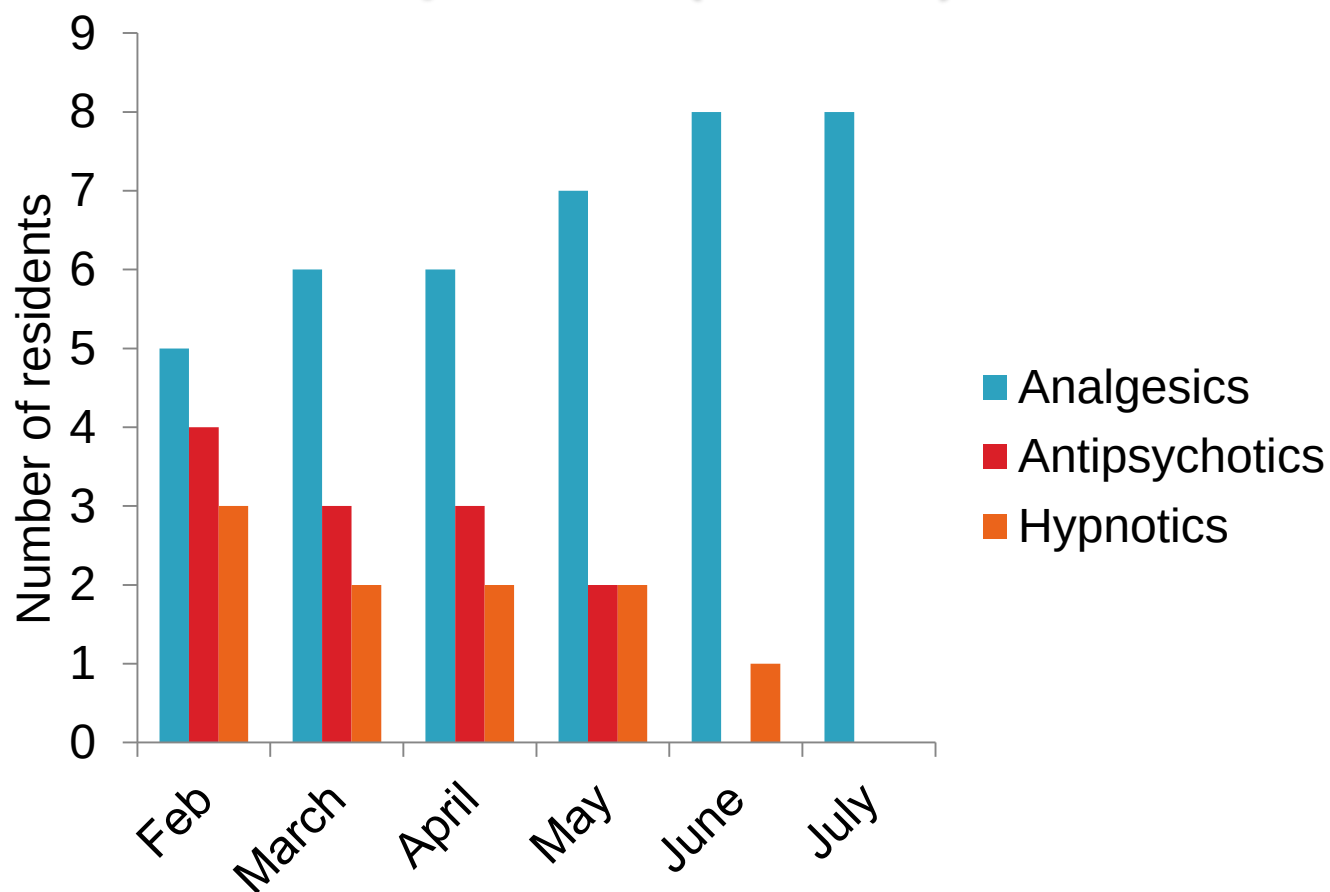
- **Odpoledne**
 - **Návštěva v pokoji**
 - **Video přírody, hudba**
 - **Individuální reminiscence**
 - **Umývání nohou a aplikace krému**
 - **Cvičení rozsahu pohybu**
 - **Návštěvy rodin**

NAMASTE PÉČE

Výsledky

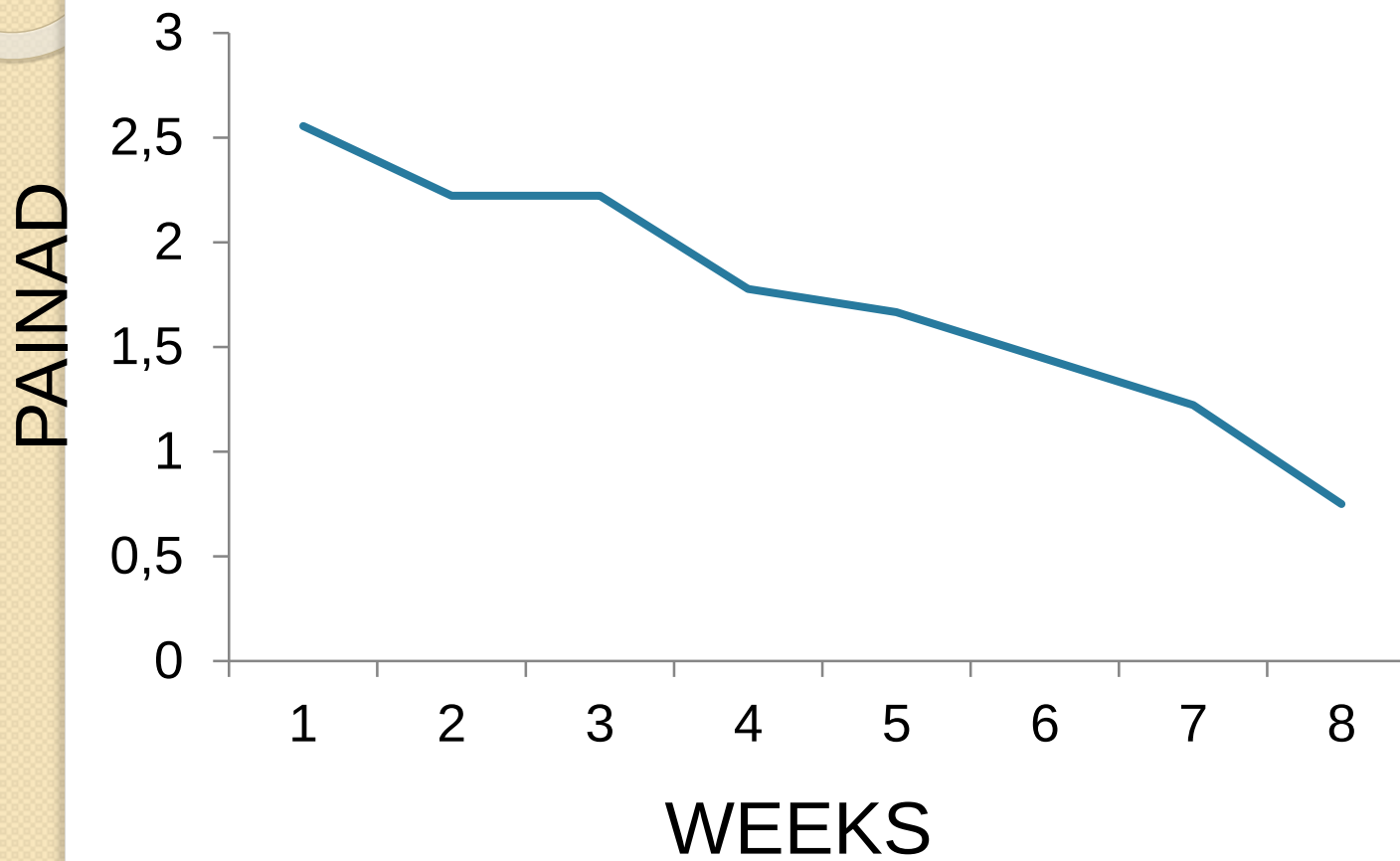
- **Zvýšená spokojenost**
 - Personálu
 - Rodin
- **Klinické**
 - Zvýšený příjem tekutin a jídla vede k méně zánětům močových cest a zranění kůže
 - Snížení agitovaného chování
 - Snížení sociální izolace
 - Snížené podávání antipsychotik a hypnotik

Snížení léků během Namaste péče (n=11)

Fullarton J, Volicer L. *J Am Med Dir Assoc* 2013;14:708-709

PAINAD SKÓRY

NAMASTÉ PÉČE

VÝSLEDKY

- **Úspěšnost zařízení**
- **Výborné výsledky**
- **Zájem o služby**
- **Dobrá pověst**

PÉČE NA KONCI ŽIVOTA

- **Vyrozumění rodiny**
- **Jídlo a nápoje pro návštěvníky a rodinu**
- **Úmrtí klienta**
- **Vyrozumění personálu**
- **Označení na dveřích klienta (motýl)**
- **Klient je při opouštění domova
vyprovázen aspoň jedním členem
personálu**
- **Tělo je přikryto ozdobnou přikrývkou**

Used worldwide, the program that provides
compassionate, holistic, person-centered care.

The End-of-Life
*Namaste
Care*[™]

Program for People with Dementia

—SECOND EDITION—

Joyce Simard

Foreword by Ladislav Volicer

Děkuji. . .

joycesimard@earthlink.net

Namastecare.com